

## II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

## ROZPORZĄDZENIA

## ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 600/2012

z dnia 21 czerwca 2012 r.

w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającą dyrektywę Rady 96/61/WE<sup>(1)</sup>, w szczególności jej art. 15 ust. 4,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Konieczne jest ustanowienie ogólnych zasad ramowych akredytacji weryfikatorów w celu zapewnienia, aby raporty prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, składane zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady<sup>(2)</sup>, sprawdzali weryfikatorzy dysponujący kompetencjami technicznymi umożliwiającymi im wykonanie powierzonego im zadania w sposób niezależny i bezstronny oraz zgodnie z wymogami i regułami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.
- (2) W dyrektywie 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym<sup>(3)</sup> ustanowiono ogólne ramy ułatwiające swobodny przepływ usług i usługodawców w Unii, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiej jakości

usług. Przeprowadzona w Unii harmonizacja zasad akredytacji i weryfikacji w odniesieniu do unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych powinna przyczynić się do konkurencyjności rynkowej weryfikatorów, jednocześnie zapewniając prowadzącym instalacje i operatorom statków powietrznych przejrzystość i informację.

- (3) Wykonując art. 15 dyrektywy 2003/87/WE, należy zapewnić synergię między kompleksowymi ramami akredytacji ustanowionymi rozporządzeniem (WE) nr 765/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającym wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 339/93<sup>(4)</sup> i powiązanymi przepisami decyzji nr 768/2008/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu, uchylającej decyzję Rady 93/465/EWG<sup>(5)</sup> z jednej strony, a określonymi elementami systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz wymogami mającymi zasadnicze znaczenie dla skutecznego wykonania dyrektywy 2003/87/WE z drugiej strony. Rozporządzenie (WE) nr 765/2008 powinno nadal mieć zastosowanie do tych aspektów akredytacji weryfikatorów, których nie obejmuje niniejsze rozporządzenie. W szczególności należy zapewnić, aby w przypadkach, w których, ze względu na wewnętrzne praktyki państwa członkowskiego, stosuje się procedurę alternatywną dla akredytacji, tj. organ krajowy wyznaczony przez takie państwo członkowskie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 765/2008 prowadzi certyfikację weryfikatorów będących osobami fizycznymi, odnośne państwo członkowskie przedstawiało dokumenty dowodowe potwierdzające, że poziom wiarygodności takiego organu jest zbliżony do poziomu wiarygodności krajowych jednostek akredytujących, które w powodzeniu przeszły ocenę wzajemną zorganizowaną przez jednostkę uznaną na mocy art. 14 wspomnianego rozporządzenia.

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32.

<sup>(2)</sup> Zob. s. 30 niniejszego Dziennika Urzędowego.

<sup>(3)</sup> Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

<sup>(4)</sup> Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30.

<sup>(5)</sup> Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 82.

- (4) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającym rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE<sup>(1)</sup> przewiduje się niezależny i bezstronny system akredytacji lub licencjonowania weryfikatorów środowiskowych. Ze względów spójności i ograniczania obciążenia administracyjnego nakładanego na państwa członkowskie i podmioty gospodarcze właściwe jest uwzględnienie synergii między wspomnianym rozporządzeniem a niniejszym aktem prawnym.
- (5) W systemie weryfikacji i akredytacji należy unikać wszelkiego zbędnego powielania procedur i organizacji ustanowionych na mocy innych unijnych instrumentów ustawodawczych, które skutkowałyby zwiększeniem obciążeń ponoszonych przez państwa członkowskie lub podmioty gospodarcze. W związku z tym właściwe jest oparcie się na najlepszych praktykach wynikających z zastosowania zharmonizowanych norm przyjętych przez Europejski Komitet Normalizacyjny na podstawie mandatu udzielonego przez Komisję zgodnie z dyrektywą 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego<sup>(2)</sup>, takich jak zharmonizowana norma w zakresie wymagań ogólnych dla jednostek akredytujących prowadzących akredytację jednostek oceniających zgodność oraz zharmonizowana norma w zakresie wymagań dotyczących walidacji emisji gazów cieplarnianych oraz weryfikacji organów wykorzystywanych na potrzeby akredytacji lub innych form uznania, do których odniesienia opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, a także dokument EA-6/03 i inne dokumenty techniczne opracowane przez stowarzyszenie Europejska Współpraca w zakresie Akredytacji lub przez inne jednostki.
- (6) Ustanawiając zharmonizowane zasady weryfikacji raportów prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego oraz akredytacji weryfikatorów należy zapewnić, aby obciążenia nałożone na prowadzących instalacje emitujących mniejszą ilość dwutlenku węgla (CO<sub>2</sub>) rocznie, na operatorów statków powietrznych uważanych za małe podmioty uczestniczące w systemie w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 601/2012, a także na dostępne zasoby państw członkowskich, nie były nieproporcjonalne w stosunku do realizowanych celów.
- (7) Artykuł 27 dyrektywy 2003/87/WE zezwala państwom członkowskim na wyłączenie małych instalacji objętych równoważnymi środkami z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, jeśli spełnione zostaną warunki określone we wspomnianym artykule. Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć bezpośredniego zastosowania do wspomnianych instalacji wyłączonych na podstawie art. 27 dyrektywy 2003/87/WE, chyba że państwo członkowskie podejmie decyzję, że niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie.
- (8) Zgodnie z zasadami określonymi w załączniku V do dyrektywy 2003/87/WE weryfikator powinien przyjąć metodę opartą na ryzyku w celu przedstawienia wniosków z weryfikacji dających wystarczającą pewność, że podana całkowita wielkość emisji lub liczba tonokilometrów jest wolna od istotnych nieprawidłowości oraz że raport można zweryfikować jako zadowalający. Poziom wystarczającej pewności powinien odnosić się do zakresu i szczegółowości działań prowadzonych w ramach weryfikacji oraz sformułowania wniosków z weryfikacji. Weryfikator powinien być zobowiązany, w świetle ustaleń oraz informacji uzyskanych w trakcie weryfikacji, do dostosowania jednego lub większej liczby działań w procesie weryfikacji w celu spełnienia wymogów w zakresie osiągnięcia wystarczającej pewności.
- (9) W celu zapobieżenia nakładaniu się ról właściwego organu i weryfikatora należy jasno zdefiniować obowiązki weryfikatora w trakcie prowadzenia weryfikacji. Weryfikator powinien potraktować plan monitorowania zatwierdzony przez właściwy organ jako punkt odniesienia i ocenić, czy taki plan i opisane w nim procedury wdrożono prawidłowo. W przypadku stwierdzenia przez weryfikatora, że rozporządzenie (UE) nr 601/2012 nie jest przestrzegane, obowiązkiem weryfikatora powinno być zgłoszenie tego w sprawozdaniu z weryfikacji.
- (10) Skuteczna weryfikacja raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego wymaga pełnego zrozumienia działalności prowadzonej przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego. Weryfikator powinien przeprowadzać zlecone mu działania weryfikacyjne dopiero po ustaleniu, w drodze wstępnej oceny, że dysponuje odpowiednimi kompetencjami. W celu zapewnienia wysokiej jakości działań weryfikacyjnych należy opracować zharmonizowane zasady w zakresie wstępnej oceny służącej ustaleniu, czy weryfikator odznacza się kompetencjami, niezależnością i bezstronnością wymaganymi do przeprowadzenia zleconych działań weryfikacyjnych zgodnie z zasadami i regułami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.
- (11) Wymiana istotnych informacji między prowadzącym instalację lub operatorem statku powietrznego a weryfikatorem ma zasadnicze znaczenie dla wszystkich aspektów procesu weryfikacji, w szczególności na etapie poprzedzającym zawarcie umowy, podczas analizy strategicznej przeprowadzanej przez weryfikatora i w trakcie weryfikacji. Konieczne jest ustanowienie zbioru zharmonizowanych wymogów, które powinny stale regulować taką wymianę informacji między prowadzącym instalację lub operatorem statku powietrznego a weryfikatorem.
- (12) Wszystkie działania weryfikacyjne w ramach procesu weryfikacji są ze sobą wzajemnie powiązane i powinny zostać zakończone sporządzeniem przez weryfikatora sprawozdania z weryfikacji, zawierającego opinię weryfikacyjną współmierną do wyniku oceny dokonanej w ramach weryfikacji. Należy ustanowić zharmonizowane wymogi dotyczące sprawozdań z weryfikacji i prowadzenia działań weryfikacyjnych w celu zapewnienia, aby sprawozdania z weryfikacji i działania weryfikacyjne w państwach członkowskich odpowiadały tym samym normom.

(1) Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 1.

(2) Dz.U. L 204 z 21.7.1998, s. 37.

- (13) Zasadniczą częścią procesu weryfikacji jest analiza podatności zgłaszanych danych na nieprawidłowości, które mogą być istotne, umożliwiającą ustalenie sposobu prowadzenia działań weryfikacyjnych przez weryfikatora. Każdy element procesu weryfikacji jest zatem silnie powiązany z wynikiem analizy takiej podatności na nieprawidłowości.
- (14) Należy ustanowić przepisy szczegółowe dotyczące weryfikacji raportów składanych przez operatorów statków powietrznych oraz prowadzących składowiska podlegających dyrektywie 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniającej dyrektywę Rady 85/337/EWG, Euratom, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 <sup>(1)</sup>.
- (15) Dla wykonania dyrektywy 2003/87/WE zasadnicze znaczenie ma prawidłowe i skuteczne prowadzenie sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych przez prowadzących instalacje lub operatorów statków powietrznych. W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania procesu monitorowania i sprawozdawczości, elementem działań weryfikacyjnych prowadzonych przez weryfikatora powinno być ciągłe doskonalenie działań prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.
- (16) Działaniami weryfikacyjnymi i sporządzaniem sprawozdań z weryfikacji powinni zajmować się wyłącznie weryfikatorzy i ich personel dysponujący odpowiednimi kompetencjami. Weryfikatorzy powinni ustanowić i stale doskonalić procedury wewnętrzne zapewniające, aby personel uczestniczący w działaniach weryfikacyjnych dysponował kompetencjami niezbędnymi do wykonania powierzonych im zadań. Kryteria ustalania, czy weryfikator dysponuje kompetencjami, powinny być takie same we wszystkich państwach członkowskich, a ponadto powinny być możliwe do weryfikacji, obiektywne i przejrzyste.
- (17) Krajowa jednostka akredytująca ustanowiona na mocy rozporządzenia (WE) nr 765/2008 powinna być uprawniona do akredytowania i wydawania wiążących opinii dotyczących kompetencji weryfikatora w zakresie prowadzenia działań weryfikacyjnych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, do przyjmowania środków administracyjnych i do nadzoru nad weryfikatorami.
- (18) Państwo członkowskie, które przyjmie, że funkcjonowanie krajowej jednostki akredytującej lub prowadzenie działań akredytacyjnych nie jest wskazane ze względów ekonomicznych lub nie jest możliwe do utrzymania, powinno mieć możliwość korzystania z usług krajowej jednostki akredytującej innego państwa członkowskiego. Na prowadzenie działalności akredytacyjnej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem zezwala się wyłącznie krajowym jednostkom akredytującym, które z powodzeniem przeszły ocenę wzajemną zorganizowaną przez jednostkę uznaną na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.
- (19) Krajowe jednostki akredytujące, które wykazują zgodność z niniejszym rozporządzeniem i przeszły już z powodzeniem ocenę wzajemną zorganizowaną przez jednostkę uznaną na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008, należy uważać za spełniające wymogi proceduralne nałożone na krajowe jednostki akredytujące, takie jak wymogi w zakresie struktury krajowej jednostki akredytującej, ustanowienia procedury zachowania kompetencji, ustanowienia niezbędnych procedur i systemu zarządzania oraz zabezpieczenia poufności otrzymywanych informacji, a także należy je zwolnić z obowiązku ponownego przejścia oceny wzajemnej po wejściu niniejszego rozporządzenia w życie. Zgodnie z dyrektywą 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającą dyrektywę Rady 90/313/EWG <sup>(2)</sup>, informacje dotyczące środowiska zawarte w zweryfikowanych raportach prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, znajdujące się w posiadaniu organów publicznych, powinny zostać udostępnione publicznie w celu zapewnienia przejrzystości, z zastrzeżeniem pewnych wymogów w zakresie poufności.
- (20) Skuteczna współpraca między krajowymi jednostkami akredytującymi lub, w stosownych przypadkach, innymi organami krajowymi a właściwymi organami ma zasadnicze znaczenie dla właściwego funkcjonowania systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz dla nadzoru nad jakością weryfikacji. Ze względu na przejrzystość konieczne jest zapewnienie, aby krajowe jednostki akredytujące lub, w stosownych przypadkach, inne organy krajowe, oraz właściwe organy ustanowiły skuteczne środki wymiany informacji. Wymiana informacji między właściwymi organami oraz między właściwymi organami a krajowymi jednostkami akredytującymi lub innymi organami krajowymi powinna być objęta najbardziej rygorystycznymi gwarancjami zachowania poufności i tajemnicy służbowej oraz odbywać się zgodnie z właściwymi przepisami krajowymi i unijnymi.
- (21) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Zmian Klimatu,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

## ROZDZIAŁ I

### PRZEPISY OGÓLNE

#### Artykuł 1

#### **Przedmiot**

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się przepisy dotyczące weryfikacji raportów składanych na mocy dyrektywy 2003/87/WE, a także dotyczące akredytacji weryfikatorów i nadzoru nad nimi.

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się ponadto, bez uszczerbku dla rozporządzenia (WE) nr 765/2008, przepisy dotyczące wzajemnego uznawania weryfikatorów i oceny wzajemnej krajowych jednostek akredytujących zgodnie z art. 15 dyrektywy 2003/87/WE.

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114.

<sup>(2)</sup> Dz.U. L 41 z 14.2.2003, s. 26.

## Artykuł 2

**Zakres**

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do weryfikacji danych dotyczących emisji gazów cieplarnianych mających miejsce od dnia 1 stycznia 2013 r. oraz danych dotyczących tonokilometrów zarejestrowanych po tym terminie, zgłaszanych zgodnie z art. 14 dyrektywy 2003/87/WE.

## Artykuł 3

**Definicje**

Do celów niniejszego rozporządzenia, oprócz definicji zawartych w art. 3 dyrektywy 2003/87/WE i art. 3 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, stosuje się następujące definicje:

- 1) „ryzyko niewykrycia” oznacza ryzyko niewykrycia istotnej nieprawidłowości przez weryfikatora;
- 2) „akredytacja” oznacza poświadczenie przez krajową jednostkę akredytującą, że weryfikator spełnia wymogi określone w normach zharmonizowanych, w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia (WE) nr 765/2008, oraz wymogi niniejszego rozporządzenia w zakresie prowadzenia weryfikacji raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego na mocy niniejszego rozporządzenia;
- 3) „weryfikator” oznacza osobę prawną lub inny podmiot prawny prowadzący działania weryfikacyjne zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i akredytowany przez krajową jednostkę akredytującą na mocy rozporządzenia (WE) nr 765/2008 oraz niniejszego rozporządzenia lub w inny sposób upoważnioną osobę fizyczną, bez uszczerbku dla art. 5 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia, w czasie wydania sprawozdania z weryfikacji;
- 4) „weryfikacja” oznacza działania prowadzone przez weryfikatora w celu wydania sprawozdania z weryfikacji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- 5) „istotna nieprawidłowość” oznacza nieprawidłowość, która, zdaniem weryfikatora, indywidualnie lub w połączeniu z innymi nieprawidłowościami przekracza poziom istotności lub może mieć wpływ na sposób rozpatrzenia raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego przez właściwy organ;
- 6) „raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego” oznacza roczny raport na temat wielkości emisji składany przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego zgodnie z art. 14 ust. 3 dyrektywy 2003/87/WE lub raport dotyczący tonokilometrów składany przez operatora statku powietrznego do celów ubiegania się o przydział uprawnień zgodnie z art. 3e i 3f wspomnianej dyrektywy;
- 7) „zakres akredytacji” oznacza działania, o których mowa w załączniku I i w odniesieniu do których wnioskuje się o akredytację lub jej udzielenie;
- 8) „kompetencje” oznaczają zdolność stosowania wiedzy i umiejętności w celu wykonania czynności;
- 9) „poziom istotności” oznacza próg ilościowy lub wartość progową, powyżej której nieprawidłowości, indywidualnie lub w połączeniu z innymi nieprawidłowościami, są uważane przez weryfikatora za istotne;
- 10) „system kontroli” oznacza przeprowadzaną przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego ocenę ryzyka i cały zestaw działań kontrolnych, w tym stałe zarządzanie nimi, które prowadzący instalację lub operator statku powietrznego ustanawia, dokumentuje, wdraża i utrzymuje zgodnie z art. 58 rozporządzenia (UE) nr 601/2012;
- 11) „działania kontrolne” oznaczają wszelkie czynności wykonywane lub środki podejmowane przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego w celu minimalizacji ryzyka nieodłącznego;
- 12) „niezgodność” oznacza jedno z następujących:
  - a) do celów weryfikacji raportu prowadzącego instalację na temat wielkości emisji, każde działanie lub brak działania ze strony prowadzącego instalację sprzeczne z zezwoleniem na emisję gazów cieplarnianych oraz z wymogami zawartymi w planie monitorowania zatwierdzonym przez właściwy organ;
  - b) do celów weryfikacji raportu operatora statku powietrznego na temat wielkości emisji lub dotyczącego tonokilometrów, każde działanie lub brak działania ze strony operatora statku powietrznego sprzeczne z wymogami zawartymi w planie monitorowania zatwierdzonym przez właściwy organ;
  - c) do celów akredytacji na mocy rozdziału IV, każde działanie lub brak działania ze strony weryfikatora sprzeczne z wymogami niniejszego rozporządzenia;
- 13) „obiekt”, do celów weryfikacji raportu na temat wielkości emisji lub raportu dotyczącego tonokilometrów operatora statku powietrznego, oznacza miejsca, dla których definiuje się proces monitorowania i zarządza nim, w tym miejsca, w których przechowywane i kontrolowane są odnośne dane i informacje;
- 14) „środowisko kontroli” oznacza środowisko, w którym funkcjonuje system kontroli wewnętrznej oraz ogół czynności wykonywanych przez kierownictwo prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego w celu zapewnienia wiedzy o funkcjonowaniu takiego systemu;
- 15) „ryzyko nieodłączne” oznacza podatność parametru w raporcie prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego na wystąpienie nieprawidłowości, które mogą być istotne, indywidualnie lub w połączeniu z innymi nieprawidłowościami, przed uwzględnieniem wpływu wszelkich powiązanych działań kontrolnych;

- 16) „ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej” oznacza podatność parametru w raporcie prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego na wystąpienie nieprawidłowości, która może być istotna, indywidualnie lub w połączeniu z innymi nieprawidłowościami, i której system kontroli nie zapobiegnie ani nie wykryje i nie skoryguje w odpowiednim terminie;
- 17) „ryzyko weryfikacyjne” oznacza ryzyko, będące funkcją ryzyka nieodłącznego, ryzyka zawodności systemów kontroli wewnętrznej i ryzyka niewykrycia, że weryfikator przedstawi niewłaściwe wnioski z weryfikacji, jeśli raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego nie jest wolny od istotnych nieprawidłowości;
- 18) „wystarczająca pewność” oznacza wyrażony pozytywnie we wnioskach z weryfikacji wysoki, ale nie absolutny poziom pewności, że weryfikowany raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego jest wolny od istotnych nieprawidłowości;
- 19) „procedury analityczne” oznaczają analizę fluktuacji i tendencji w zakresie danych, w tym analizę powiązań, które są niespójne z innymi odnośnymi informacjami lub odbiegają od przewidywanych wartości;
- 20) „wewnętrzna dokumentacja weryfikacji” oznacza całość wewnętrznej dokumentacji sporządzonej przez weryfikatora w celu zarejestrowania wszystkich środków dowodowych oraz uzasadnienia działań prowadzonych w związku z weryfikacją raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego;
- 21) „audytor wiodący EU ETS” oznacza audytora EU ETS, którego zadaniem jest kierowanie zespołem weryfikacyjnym i nadzór nad nim oraz który jest odpowiedzialny za weryfikację raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego i sporządzenie odpowiedniego raportu;
- 22) „audytor EU ETS” oznacza innego niż audytor wiodący EU ETS indywidualnego członka zespołu weryfikacyjnego odpowiedzialnego za weryfikację raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego;
- 23) „ekspert techniczny” oznacza osobę dysponującą szczegółową wiedzą fachową w danej dziedzinie, potrzebną do prowadzenia działań weryfikacyjnych do celów rozdziału III oraz do prowadzenia działalności akredytacyjnej do celów rozdziału V;
- 24) „poziom pewności” oznacza stopień pewności zapewnianej przez weryfikatora w sprawozdaniu z weryfikacji odpowiednio do celu ograniczenia ryzyka weryfikacyjnego zgodnie z okolicznościami zlecenia weryfikacji;
- 25) „asesor” oznacza osobę wyznaczoną przez krajową jednostkę akredytującą do przeprowadzenia, indywidualnie lub w składzie zespołu oceniającego, oceny weryfikatora zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- 26) „asesor wiodący” oznacza asesora ponoszącego ogólną odpowiedzialność za ocenę weryfikatora zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;

- 27) „nieprawidłowość” oznacza pominięcie, podanie niereprezentatywnych lub błędnych danych przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, bez uwzględnienia niepewności dopuszczalnej na mocy art. 12 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 601/2012.

#### Artykuł 4

##### Domniemanie zgodności

W przypadku gdy weryfikator wykaże, że spełnia wymogi określone w odpowiednich normach zharmonizowanych w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 lub w ich częściach, do których odesłania opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, należy przyjąć, że spełnia on wymogi określone w rozdziałach II i III niniejszego rozporządzenia w zakresie, w jakim właściwe zharmonizowane normy obejmują takie wymogi.

#### Artykuł 5

##### Ogólne ramy akredytacji

W przypadkach gdy niniejsze rozporządzenie nie zawiera przepisów szczegółowych dotyczących składu krajowych jednostek akredytujących lub działań i wymogów związanych z akredytacją, stosuje się odpowiednie przepisy rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

#### ROZDZIAŁ II

#### WERYFIKACJA

#### Artykuł 6

##### Wiarygodność weryfikacji

Zweryfikowany raport na temat wielkości emisji jest wiarygodny dla użytkowników. Wiernie przedstawia dane, których prezentacji służy lub których prezentacji można od niego w sposób uzasadniony oczekiwać.

Proces weryfikacji raportów na temat wielkości emisji musi być skutecznym i niezawodnym narzędziem wspierającym procedury zapewniania i kontroli jakości, a także dostarczającym informacji, na podstawie których prowadzący instalację lub operator statku powietrznego może podejmować działania w celu poprawienia wyników pod względem monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji.

#### Artykuł 7

##### Ogólne obowiązki weryfikatora

1. Weryfikator prowadzi weryfikację i działania wymagane na mocy niniejszego rozdziału w celu przekazania sprawozdania z weryfikacji, w którym stwierdzi z wystarczającą pewnością, że raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego jest wolny od istotnych nieprawidłowości.

2. Weryfikator planuje i przeprowadza weryfikację z zachowaniem profesjonalnego sceptycyzmu, biorąc pod uwagę możliwość zaistnienia okoliczności powodujących wystąpienie istotnych nieprawidłowości w raporcie prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.

3. Weryfikator przeprowadza weryfikację w interesie publicznym, niezależnie od prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego i właściwych organów odpowiedzialnych za wykonanie dyrektywy 2003/87/WE.

4. Podczas weryfikacji weryfikator ocenia, czy:

- a) raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego jest kompletny i spełnia wymogi określone w załączniku X do rozporządzenia (UE) nr 601/2012;
- b) prowadzący instalację lub operator statku powietrznego postępował zgodnie z wymogami zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych i planu monitorowania zatwierdzonego przez właściwy organ w odniesieniu do weryfikacji raportu prowadzącego instalację na temat wielkości emisji oraz z wymogami planu monitorowania zatwierdzonego przez właściwy organ w odniesieniu do weryfikacji raportu operatora statku powietrznego na temat wielkości emisji lub dotyczącego tonokilometrów;
- c) dane zawarte w raporcie prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego są wolne od istotnych nieprawidłowości;
- d) można uzyskać informacje dotyczące prowadzonych przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego działań w zakresie przepływu danych, jego systemu kontroli i powiązanych procedur mających na celu doskonalenie monitorowania i sprawozdawczości.

Do celów lit. c) niniejszego ustępu weryfikator uzyskuje od prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego jasne i obiektywne dowody potwierdzające zgłoszoną wielkość zagregowanych emisji lub liczbę tonokilometrów, z uwzględnieniem wszystkich innych informacji zawartych w raporcie prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.

5. W przypadku stwierdzenia przez weryfikatora, że prowadzący instalację lub operator statku powietrznego nie przestrzega rozporządzenia (UE) nr 601/2012, informacja o stwierdzonej nieprawidłowości jest uwzględniona w sprawozdaniu z weryfikacji, nawet jeśli właściwy organ zatwierdził odnośny plan monitorowania.

6. Jeśli plan monitorowania nie został zatwierdzony przez właściwy organ zgodnie z art. 11 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, jest niekompletny lub w okresie sprawozdawczym wprowadzono w nim istotne zmiany, o których mowa w art. 15 ust. 3 lub 4 wspomnianego rozporządzenia, które nie zostały należycie zatwierdzone przez właściwy organ, weryfikator zaleca prowadzącemu instalację lub operatorowi statku powietrznego wystąpienie o niezbędne zatwierdzenie do właściwego organu.

Po zatwierdzeniu przez właściwy organ weryfikator kontynuuje, powtarza lub odpowiednio dostosowuje działania weryfikacyjne.

W przypadku nieuzyskania zatwierdzenia przed sporządzeniem sprawozdania z weryfikacji, weryfikator zgłasza to w sprawozdaniu z weryfikacji.

#### Artykuł 8

##### Zobowiązania poprzedzające zawarcie umowy

1. Przed przyjęciem zlecenia weryfikacji weryfikator uzyskuje odpowiednią wiedzę dotyczącą prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego i ocenia, czy jest w stanie podjąć się weryfikacji. W tym celu weryfikator co najmniej:

- a) ocenia ryzyko związane z podjęciem się weryfikacji raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- b) dokonuje przeglądu informacji przekazanych przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego w celu określenia zakresu weryfikacji;
- c) ocenia, czy zlecenie mieści się w zakresie jego akredytacji;
- d) ocenia, czy dysponuje kompetencjami, personelem i zasobami niezbędnymi w celu utworzenia zespołu weryfikacyjnego zdolnego do należytego uwzględnienia złożoności instalacji lub działalności i floty operatora statku powietrznego, a także czy jest w stanie ukończyć działania weryfikacyjne w wymaganych ramach czasowych;
- e) ocenia, czy jest w stanie zapewnić, aby potencjalny zespół weryfikacyjny, którym dysponuje, posiadał wszelkie kompetencje i obejmował wszelkie osoby, które są wymagane do prowadzenia działań weryfikacyjnych dla danego prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego;
- f) ustala czas niezbędny do należytej realizacji każdej zlecanej weryfikacji.

2. Prowadzący instalację lub operator statku powietrznego przekazuje weryfikatorowi wszystkie istotne informacje umożliwiające weryfikatorowi prowadzenie czynności, o których mowa w ust. 1.

#### Artykuł 9

##### Czas realizacji

1. Określając czas realizacji zlecenia weryfikacji, o którym mowa w art. 8 ust. 1 lit. f), weryfikator uwzględnia co najmniej:

- a) złożoność instalacji lub działalności i floty operatora statku powietrznego;
- b) poziom szczegółowości i złożoności planu monitorowania zatwierdzonego przez właściwy organ;

- c) wymagany poziom istotności;
- d) złożoność i kompletność działań w zakresie przepływu danych i systemu kontroli prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego;
- e) umiejscowienie informacji i danych dotyczących emisji gazów cieplarnianych bądź danych dotyczących tonokilometrów.
2. Weryfikator zapewnia, aby umowa w sprawie weryfikacji przewidywała możliwość doliczenia dodatkowego czasu w stosunku do czasu uzgodnionego w umowie, jeśli zostanie stwierdzone, że taki dodatkowy czas jest potrzebny na analizę strategiczną, analizę ryzyka lub inne działania weryfikacyjne. Dodatkowy czas można doliczyć co najmniej w następujących sytuacjach:
- a) w trakcie weryfikacji, jeśli działania w zakresie przepływu danych, działania kontrolne bądź logistyka prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego okazują się bardziej złożone niż początkowo zakładano;
- b) jeśli w trakcie weryfikacji weryfikator stwierdza nieprawidłowości, niezgodności, niedobory danych lub błędy w zbiorach danych.
3. Weryfikator dokumentuje czas realizacji w wewnętrznej dokumentacji z weryfikacji.
- f) roczny raport prowadzącego instalację na temat wielkości emisji lub raport operatora statku powietrznego na temat wielkości emisji lub dotyczący tonokilometrów, stosownie do przypadku;
- g) w stosownych przypadkach, sporządzony przez prowadzącego instalację plan pobierania próbek, o którym mowa w art. 33 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, zatwierdzony przez właściwy organ;
- h) jeśli w okresie sprawozdawczym wprowadzono zmiany w planie monitorowania, rejestr wszystkich takich zmian zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 601/2012;
- i) w stosownych przypadkach raport, o którym mowa w art. 69 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 601/2012;
- j) sprawozdanie z weryfikacji z poprzedniego roku, jeśli w poprzednim roku weryfikator nie przeprowadził weryfikacji dla danego prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego;
- k) wszelką odnośną korespondencję z właściwym organem, w szczególności informacje dotyczące zgłoszenia zmian w planie monitorowania;
- l) informacje o bazach danych i źródłach danych wykorzystanych do celów monitorowania i sprawozdawczości, łącznie z informacjami pochodzącymi z organizacji Eurocontrol;
- m) jeśli weryfikowany jest raport na temat wielkości emisji z instalacji, w której prowadzi się geologiczne składowanie gazów cieplarnianych na składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE, plan monitorowania wymagany na mocy wspomnianej dyrektywy oraz sprawozdania wymagane na mocy art. 14 wspomnianej dyrektywy, obejmujące co najmniej okres sprawozdawczy uwzględniony w podlegającym weryfikacji raporcie na temat wielkości emisji;
- n) w stosownych przypadkach zgodę właściwego organu na nieprzeprowadzenie inspekcji na miejscu w odniesieniu do instalacji zgodnie z art. 31 ust. 1;
- o) wszelkie inne odnośne informacje niezbędne do planowania i prowadzenia weryfikacji.

#### Artykuł 10

#### Informacje od prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego

1. Przed analizą strategiczną oraz na innych etapach weryfikacji prowadzący instalację lub operator statku powietrznego przedstawia weryfikatorowi wszystkie następujące dokumenty:

- a) posiadane zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych w przypadku weryfikacji raportu prowadzącego instalację na temat wielkości emisji;
- b) aktualną wersję planu monitorowania prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, a także wszelkie inne jego wersje zatwierdzone przez właściwy organ, łącznie z dowodami potwierdzającymi zatwierdzenie;
- c) opis działań w zakresie przepływu danych prowadzonych przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego;
- d) ocenę ryzyka, o której mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 601/2012, przeprowadzoną przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego i ogólny zarys systemu kontroli;
- e) procedury wymienione w planie monitorowania zatwierdzonym przez właściwy organ, w tym procedury odnoszące się do działań w zakresie przepływu danych i działań kontrolnych;

2. Przed sporządzeniem przez weryfikatora sprawozdania z weryfikacji prowadzący instalację lub operator statku powietrznego przedstawia mu ostateczny, autoryzowany i wewnętrznie walidowany raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.

#### Artykuł 11

#### Analiza strategiczna

1. Na początku weryfikacji weryfikator ocenia prawdopodobny charakter, skalę i złożoność zadań weryfikacyjnych, przeprowadzając analizę strategiczną wszystkich działań istotnych dla instalacji lub operatora statku powietrznego.

2. W celu zrozumienia działań prowadzonych w instalacji lub przez operatora statku powietrznego weryfikator gromadzi i poddaje przeglądowi informacje potrzebne do oceny, czy zespół weryfikacyjny dysponuje wystarczającymi kompetencjami do przeprowadzenia weryfikacji, do ustalenia, czy czas realizacji podany w umowie określono właściwie oraz do zapewnienia weryfikatorowi możliwości przeprowadzenia niezbędnej analizy ryzyka. Takie informacje obejmują co najmniej:

- a) informacje, o których mowa w art. 10 ust. 1;
- b) wymagany poziom istotności;
- c) jeśli weryfikator przeprowadza weryfikację dla tego samego prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, informacje uzyskane z weryfikacji w poprzednich latach.

3. Dokonując przeglądu informacji, o których mowa w ust. 2, weryfikator ocenia co najmniej:

- a) do celów weryfikacji raportu prowadzącego instalację na temat wielkości emisji, kategorii instalacji, o której mowa w art. 19 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, oraz rodzaje działań prowadzonych w takiej instalacji;
- b) do celów weryfikacji raportu operatora statku powietrznego na temat wielkości emisji lub dotyczącego tonokilometrów, wielkość i status operatora statku powietrznego, rozmieszczenie informacji w różnych miejscach, a także liczbę i typ lotów;
- c) plan monitorowania zatwierdzony przez właściwy organ, a także specyfikę metodyki monitorowania określonej w takim planie monitorowania;
- d) charakter, skalę i złożoność źródeł emisji i strumieni materiałów wsadowych, a także urządzenia i procesy, do których odnoszą się dane dotyczące emisji lub tonokilometrów, w tym urządzenia pomiarowe opisane w planie monitorowania, pochodzenie i zastosowanie współczynników obliczeniowych oraz inne źródła danych pierwotnych;
- e) działania w zakresie przepływu danych, system kontroli i środowisko kontroli.

4. Przeprowadzając analizę strategiczną weryfikator sprawdza, co następuje:

- a) czy przedstawiony mu plan monitorowania to aktualna wersja zatwierdzona przez właściwy organ;
- b) czy w okresie sprawozdawczym wprowadzono jakiegokolwiek zmiany w planie monitorowania;
- c) czy takie zmiany zostały zgłoszone właściwemu organowi zgodnie z art. 15 ust. 1 lub art. 23 rozporządzenia (UE) nr 601/2012 bądź zatwierdzone przez właściwy organ zgodnie z art. 15 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia.

## Artykuł 12

### Analiza ryzyka

1. W celu przygotowania, zaplanowania i wykonania skutecznej weryfikacji weryfikator określa i analizuje następujące elementy:

- a) ryzyko nieodłączne;
- b) działania kontrolne;
- c) jeśli podjęto działania kontrolne, o których mowa w lit. b), ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej w odniesieniu do skuteczności takich działań kontrolnych.

2. Określając i analizując elementy, o których mowa w ust. 1, weryfikator uwzględnia co najmniej:

- a) wyniki analizy strategicznej, o której mowa w art. 11 ust. 1;
- b) informacje, o których mowa w art. 10 ust. 1 i art. 11 ust. 2 lit. c);
- c) poziom istotności, o którym mowa w art. 11 ust. 2 lit. b).

3. W przypadku stwierdzenia przez weryfikatora, że prowadzący instalację lub operator statku powietrznego nie określił w swojej ocenie ryzyka odnośnego ryzyka nieodłącznego i ryzyka zawodności systemów kontroli wewnętrznej, weryfikator informuje o tym prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.

4. W przypadku gdy z informacji uzyskanych w ramach weryfikacji wynika, że jest to właściwe, weryfikator sprawdza analizę ryzyka i modyfikuje lub powtarza działania weryfikacyjne wymagające wykonania.

## Artykuł 13

### Plan weryfikacji

1. Weryfikator sporządza plan weryfikacji wspólny do uzyskanych informacji oraz ryzyka określonego w drodze analizy strategicznej i analizy ryzyka oraz obejmujący co najmniej:

- a) program weryfikacji zawierający opis charakteru i zakresu działań weryfikacyjnych, a także określający czas i sposób przeprowadzenia takich działań;
- b) plan badań, określający zakres i metody badania działań kontrolnych, a także procedur odnoszących się do działań kontrolnych;

c) plan pobierania próbek określający zakres i metody pobierania próbek w odniesieniu do punktów danych stanowiących podstawę określenia zagregowanej wielkości emisji w raporcie prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego na temat wielkości emisji bądź zagregowanej wartości danych dotyczących tonokilometrów w raporcie operatora statku powietrznego dotyczącym tonokilometrów.

2. Weryfikator sporządza plan badań, o którym mowa w ust. 1 lit. b), w sposób umożliwiający mu określenie stopnia, w którym można polegać na odnośnych działaniach kontrolnych do celów oceny zgodności z wymogami wspomnianymi w art. 7 ust. 4 lit. b).

Określając wielkość próby oraz działania w zakresie pobierania próbek do celów badania działań kontrolnych, weryfikator bierze pod uwagę następujące elementy:

- a) ryzyko nieodłączne;
- b) środowisko kontroli;
- c) odpowiednie działania kontrolne;
- d) wymóg przedstawienia wniosków z weryfikacji odznaczających się wystarczającą pewnością.

3. Określając wielkość próby oraz działania w zakresie pobierania próbek danych, o których mowa w ust. 1 lit. c), weryfikator bierze pod uwagę następujące elementy:

- a) ryzyko nieodłączne i ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej;
- b) wyniki procedur analitycznych;
- c) wymóg przedstawienia wniosków z weryfikacji odznaczających się wystarczającą pewnością;
- d) poziom istotności;
- e) istotność wkładu indywidualnego elementu danych w całkowity zbiór danych.

4. Weryfikator sporządza i wdraża plan weryfikacji w taki sposób, aby ograniczyć ryzyko weryfikacyjne do możliwego do przyjęcia poziomu w celu uzyskania wystarczającej pewności, że raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego jest wolny od istotnych nieprawidłowości.

5. Jeśli weryfikator stwierdzi, że występuje dodatkowe ryzyko wymagające ograniczenia lub że faktyczne ryzyko jest mniejsze niż początkowo oczekiwano, wówczas w trakcie weryfikacji aktualizuje analizę ryzyka i plan weryfikacji oraz dostosowuje działania weryfikacyjne.

#### Artykuł 14

##### Działania weryfikacyjne

Weryfikator realizuje plan weryfikacji oraz, na podstawie analizy ryzyka, sprawdza wykonanie planu monitorowania zatwierdzonego przez właściwy organ.

W tym celu weryfikator prowadzi co najmniej badania bezpośrednie obejmujące procedury analityczne, weryfikację danych i kontrolę metodyki monitorowania oraz sprawdza, co następuje:

- a) działania w zakresie przepływu danych i systemy wykorzystywane w przepływie danych, w tym systemy informatyczne;
- b) czy działania kontrolne prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego są należycie dokumentowane, wdrażane, utrzymywane i skuteczne pod względem minimalizacji ryzyka nieodłącznego;
- c) sprawdza, czy procedury wyszczególnione w planie monitorowania są skuteczne pod względem minimalizacji ryzyka nieodłącznego i ryzyka zawodności systemów kontroli wewnętrznej oraz czy takie procedury są wdrażane, wystarczająco dokumentowane i należycie utrzymywane.

Do celów ust. 2 lit. a) weryfikator śledzi przepływ danych uwzględniając kolejność działań w zakresie przepływu danych oraz interakcje między nimi od pierwotnego źródła danych po sporządzenie raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.

#### Artykuł 15

##### Procedury analityczne

1. Jeśli ze względu na ryzyko nieodłączne, ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej oraz adekwatność działań kontrolnych prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego potrzebne są procedury analityczne, weryfikator stosuje takie procedury w celu oceny wiarygodności i kompletności danych.

2. Stosując procedury analityczne, o których mowa w ust. 1, weryfikator ocenia zgłaszane dane w celu określenia potencjalnych obszarów ryzyka, a następnie walidacji i dostosowania planowanych działań weryfikacyjnych. Weryfikator co najmniej:

- a) ocenia wiarygodność fluktuacji i tendencji w czasie lub między porównywalnymi pozycjami;
  - b) określa wartości wyraźnie odbiegające, nieoczekiwane dane oraz luki w danych.
3. Stosując procedury analityczne, o których mowa w ust. 1, weryfikator wykonuje następujące procedury:

- a) wstępne procedury analityczne na zagregowanych danych przed przeprowadzeniem działań, o których mowa w art. 14, w celu zrozumienia charakteru, złożoności i znaczenia zgłaszanych danych;

- b) bezpośrednie procedury analityczne na zagregowanych danych i punktach danych stanowiących podstawę takich danych w celu określenia potencjalnych błędów strukturalnych i wartości wyraźnie odbiegających;
- c) końcowe procedury analityczne na zagregowanych danych w celu zagwarantowania, że wszystkie błędy określone w procesie weryfikacji zostały wyeliminowane.

4. Jeśli weryfikator stwierdzi występowanie wartości odstających, fluktuacji, tendencji, luk w danych lub danych niespójnych z innymi odnośnymi informacjami lub różniących się znacznie od oczekiwanych wartości lub współczynników, weryfikator uzyskuje wyjaśnienia od prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, poparte dodatkowymi odnośnymi dowodami.

Na podstawie wyjaśnień i przedstawionych dodatkowych dowodów weryfikator ocenia wpływ na plan weryfikacji i działania weryfikacyjne, które mają być prowadzone.

#### Artykuł 16

##### Weryfikacja danych

1. Weryfikator weryfikuje dane zawarte w raporcie prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego w drodze szczegółowego badania danych, łącznie z prześledzeniem danych do źródła danych pierwotnych, krzyżową kontrolą danych z zewnętrznymi źródłami danych, wykonaniem uzgodnienia danych, sprawdzeniem wartości progowych w odniesieniu do odpowiednich danych i dokonaniem ponownych obliczeń.

2. W ramach weryfikacji danych, o których mowa w ust. 1, i biorąc pod uwagę zatwierdzony plan monitorowania, w tym procedury opisane we wspomnianym planie, weryfikator sprawdza:

- a) do celów weryfikacji raportu prowadzącego instalację na temat wielkości emisji, granice instalacji;
- b) do celów weryfikacji raportu prowadzącego instalację na temat wielkości emisji, kompletność danych dotyczących strumieni materiałów wsadowych i źródeł emisji wskazanych w planie monitorowania zatwierdzonym przez właściwy organ;
- c) do celów weryfikacji raportu operatora statku powietrznego na temat wielkości emisji i raportu dotyczącego tonokilometrów, kompletność danych dotyczących lotów należących do kategorii działań w zakresie lotnictwa wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE, za które operator statku powietrznego jest odpowiedzialny, a także kompletność, odpowiednio, danych dotyczących emisji i danych dotyczących tonokilometrów;
- d) do celów weryfikacji raportu operatora statku powietrznego na temat wielkości emisji i dotyczącego tonokilometrów, spójność między zgłoszonymi danymi a dokumentacją masy i wyważenia;

e) do celów weryfikacji raportu operatora statku powietrznego na temat wielkości emisji, spójność pomiędzy zagregowanymi danymi dotyczącymi zużycia paliwa a danymi dotyczącymi paliwa zakupionego lub dostarczonego w inny sposób do statku powietrznego wykonującego działania w zakresie lotnictwa;

f) spójność zagregowanych danych zawartych w raporcie prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego z pierwotnymi danymi źródłowymi;

g) w przypadku stosowania przez prowadzącego instalację metodyki opartej na pomiarach, o której mowa w art. 21 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, zmierzone wartości, wykorzystując wyniki obliczeń wykonanych przez prowadzącego instalację zgodnie z art. 46 wspomnianego rozporządzenia;

h) wiarygodność i dokładność danych.

3. Do celów sprawdzenia kompletności danych dotyczących lotów, o których mowa w ust. 2 lit. c), weryfikator wykorzystuje dane operatora statku powietrznego dotyczące ruchu lotniczego, w tym dane uzyskane od organizacji Eurocontrol lub innych odnośnych organizacji, które są w stanie przetwarzać informacje dotyczące ruchu lotniczego, takie jak dostępne dla organizacji Eurocontrol.

#### Artykuł 17

##### Weryfikacja właściwego zastosowania metodyki monitorowania

1. Weryfikator sprawdza właściwe zastosowanie i wdrożenie metodyki monitorowania zatwierdzonej przez właściwy organ w planie monitorowania, łącznie ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi takiej metodyki monitorowania.

2. Do celów weryfikacji raportu prowadzącego instalację na temat wielkości emisji, weryfikator sprawdza właściwe zastosowanie i wykonanie zatwierdzonego przez właściwy organ planu pobierania próbek, o którym mowa w art. 33 rozporządzenia (UE) nr 601/2012.

3. W przypadku gdy CO<sub>2</sub> jest przenoszony zgodnie z art. 48 i 49 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, a ilość przenoszonego CO<sub>2</sub> jest mierzona zarówno w instalacji przesyłającej, jak i odbiorczej, weryfikator sprawdza, czy różnice między wartościami zmierzonymi w obu instalacjach można wyjaśnić niepewnością systemów pomiarowych i czy w raportach na temat wielkości emisji z obu instalacji podano właściwą średnią arytmetyczną zmierzonych wartości.

Jeśli różnic między wartościami zmierzonymi w obu instalacjach nie można wyjaśnić niepewnością systemów pomiarowych, weryfikator sprawdza, czy wprowadzono dostosowania w celu zmniejszenia różnic między zmierzonymi wartościami, czy takie dostosowania miały zachowawczy charakter i czy właściwy organ zatwierdził takie dostosowania.

4. Jeśli na mocy art. 12 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 601/2012 prowadzący instalację mają obowiązek włączenia do planu monitorowania dodatkowych elementów istotnych dla spełnienia wymogów art. 24 ust. 1 decyzji Komisji 2011/278/UE<sup>(1)</sup>, weryfikator sprawdza właściwe zastosowanie i wdrożenie procedur, o których mowa w art. 12 ust. 3 wspomnianego rozporządzenia. Weryfikator sprawdza przy tym także, czy do dnia 31 grudnia okresu sprawozdawczego prowadzący instalację zgłosił właściwemu organowi informacje o ewentualnych planowanych lub wprowadzonych zmianach w zakresie zdolności produkcyjnej, poziomu działalności i eksploatacji instalacji.

#### Artykuł 18

### Weryfikacja metod stosowanych w przypadku brakujących danych

1. W przypadku gdy stosowano metody uzupełniania brakujących danych zgodnie z art. 65 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, określone w planie monitorowania zatwierdzonym przez właściwy organ, weryfikator sprawdza, czy zastosowane metody były odpowiednie do danej sytuacji oraz czy stosowano je właściwie.

W przypadku gdy prowadzący instalację lub operator statku powietrznego uzyskał od właściwego organu zatwierdzenie metod innych niż te, o których mowa w akapicie pierwszym zgodnie z art. 65 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, weryfikator sprawdza, czy zatwierdzoną metodę właściwie stosowano i należyście udokumentowano.

W przypadku gdy prowadzący instalację lub operator statku powietrznego nie jest w stanie uzyskać takiego zatwierdzenia w odpowiednim czasie, weryfikator sprawdza, czy zastosowana przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego metoda uzupełniania brakujących danych gwarantuje, że nie dojdzie do niedoszacowania emisji, oraz czy jej zastosowanie nie doprowadzi do istotnych nieprawidłowości.

2. Weryfikator sprawdza, czy działania kontrolne podejmowane przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego w celu zapobiegania lukom w danych, o których mowa w art. 65 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, są skuteczne.

#### Artykuł 19

### Ocena niepewności

1. Jeśli rozporządzenie (UE) nr 601/2012 zobowiązuje prowadzącego instalację do wykazania zgodności z progami niepewności odnoszącymi się do danych dotyczących działalności i współczynników obliczeniowych, weryfikator potwierdza prawidłowość informacji wykorzystanych do obliczenia poziomów niepewności określonych w zatwierdzonym planie monitorowania.

2. Jeśli prowadzący instalację stosuje metodykę monitorowania nieopartą na poziomach dokładności, o której mowa w art. 22 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, weryfikator sprawdza wszystkie następujące elementy:

- a) czy prowadzący instalację dokonał oceny oraz ilościowego określenia niepewności, wykazując osiągnięcie wymaganego progu całkowitej niepewności w odniesieniu do rocznego poziomu emisji gazów cieplarnianych zgodnie z art. 22 lit. c) przywołanego rozporządzenia;
- b) prawidłowość informacji wykorzystanych do oceny oraz ilościowego określenia niepewności;
- c) czy ogólna metoda zastosowana w związku z oceną oraz ilościowym określeniem niepewności jest zgodna z art. 22 lit. b) wspomnianego rozporządzenia;
- d) czy przedstawiono dowody spełnienia warunków dotyczących metodyki monitorowania, o których mowa w art. 22 lit. a) wspomnianego rozporządzenia.

3. Jeśli na mocy rozporządzenia (UE) nr 601/2012 operator statku powietrznego ma obowiązek wykazania, że nie przekroczono wymaganych poziomów niepewności, weryfikator sprawdza prawidłowość informacji wykorzystanych do wykazania, że nie przekroczono właściwych poziomów niepewności określonych w planie monitorowania zatwierdzonym przez właściwy organ.

#### Artykuł 20

### Pobieranie próbek

1. Sprawdzając zgodność działań kontrolnych i procedur, o których mowa w art. 14 lit. b) i c), lub dokonując sprawdzeń, o których mowa w art. 15 i 16, weryfikator może zastosować metody pobierania próbek właściwe dla instalacji lub operatora statku powietrznego pod warunkiem że w świetle analizy ryzyka, pobieranie próbek jest uzasadnione.

2. Jeśli w trakcie pobierania próbek weryfikator stwierdzi niezgodność lub nieprawidłowość, zwraca się do prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego o wyjaśnienie głównych przyczyn takiej niezgodności lub nieprawidłowości w celu dokonania oceny wpływu niezgodności lub nieprawidłowości na zgłaszane dane. Opierając się na wyniku takiej oceny, weryfikator ustala, czy potrzebne są dodatkowe działania weryfikacyjne, czy należy zwiększyć rozmiar próby oraz którą część zbioru danych prowadzący instalację lub operator statku powietrznego musi skorygować.

3. Weryfikator dokumentuje wyniki sprawdzeń, o których mowa w art. 14, 15, 16 i 17, z podaniem danych dotyczących dodatkowych próbek, w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji.

#### Artykuł 21

### Inspekcje na miejscu

1. W odpowiednim terminie lub terminach w trakcie procesu weryfikacji weryfikator przeprowadza inspekcje na miejscu w celu oceny działania urządzeń pomiarowych i systemów monitorowania, odbycia wywiadów, wykonania działań wymaganych na mocy niniejszego rozdziału, a także zgromadzenia wystarczających informacji i dowodów umożliwiających mu stwierdzenie, czy raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego jest wolny od istotnych nieprawidłowości.

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 130 z 17.5.2011, s. 1.

2. Prowadzący instalację lub operator statku powietrznego zapewnia weryfikatorowi dostęp do swoich obiektów.

3. Do celów weryfikacji raportu prowadzącego instalację na temat wielkości emisji weryfikator wykorzystuje inspekcję na miejscu także do oceny granic instalacji, a także kompletności danych dotyczących strumieni materiałów wsadowych i źródeł emisji.

4. Do celów weryfikacji raportu prowadzącego instalację na temat wielkości emisji weryfikator decyduje, na podstawie analizy ryzyka, czy potrzebne są inspekcje w dodatkowych obiektach, w tym jeżeli istotne elementy działań w zakresie przepływu danych i działań kontrolnych prowadzi się w innych obiektach, takich jak siedziba przedsiębiorstwa i inne biura znajdujące się poza obiektem.

#### Artykuł 22

##### Postępowanie w przypadku nieprawidłowości i niezgodności

1. Jeśli podczas weryfikacji weryfikator stwierdzi nieprawidłowości lub niezgodności, informuje o nich w odpowiednim terminie prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego i zwraca się do niego o wprowadzenie odpowiednich korekt.

Prowadzący instalację lub operator statku powietrznego usuwa wszelkie nieprawidłowości lub niezgodności, o których go poinformowano.

2. Wszystkie nieprawidłowości i niezgodności usunięte przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego podczas weryfikacji są dokumentowane przez weryfikatora i odnotowane jako usunięte w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji.

3. Jeśli przed sporządzeniem przez weryfikatora sprawozdania z weryfikacji prowadzący instalację lub operator statku powietrznego nie usunie nieprawidłowości lub niezgodności, o których weryfikator poinformował go zgodnie z ust. 1, weryfikator zwraca się do prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego o wyjaśnienie głównych przyczyn takiej niezgodności lub nieprawidłowości w celu dokonania oceny wpływu niezgodności lub nieprawidłowości na zgłaszane dane.

Weryfikator ustala, czy nieusunięte nieprawidłowości, indywidualnie lub w połączeniu z innymi nieprawidłowościami, mają istotny wpływ na całkowitą wielkość zgłoszonych emisji lub danych dotyczących tonokilometrów. Oceniając istotność nieprawidłowości, weryfikator uwzględni ich wielkość i charakter, a także szczególne okoliczności ich wystąpienia.

Weryfikator ocenia, czy nieusunięte niezgodności, indywidualnie lub w połączeniu z innymi niezgodnościami, mają istotny wpływ na zgłaszane dane i czy prowadzi to do istotnych nieprawidłowości.

Weryfikator może uznać nieprawidłowości za istotne, nawet jeśli indywidualnie lub w połączeniu z innymi nieprawidłowościami mieszczą się poniżej poziomu istotności określonego w art. 23, jeśli jest to uzasadnione ze względu na wielkość i charakter nieprawidłowości oraz szczególne okoliczności ich wystąpienia.

#### Artykuł 23

##### Poziom istotności

1. Poziom istotności wynosi 5 % całkowitej wielkości zgłoszonych emisji w okresie sprawozdawczym objętym weryfikacją w odniesieniu do każdego z następujących:

- a) instalacji kategorii A, o których mowa w art. 19 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 601/2012, oraz instalacji kategorii B, o których mowa w art. 19 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia;
- b) operatorów statków powietrznych o rocznej wielkości emisji równej lub mniejszej niż 500 kiloton kopalnego CO<sub>2</sub>.

2. Poziom istotności wynosi 2 % całkowitej wielkości zgłoszonych emisji w okresie sprawozdawczym objętym weryfikacją w odniesieniu do każdego z następujących:

- a) instalacji kategorii C, o których mowa w art. 19 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 601/2012;
- b) operatorów statków powietrznych o rocznej wielkości emisji większej niż 500 kiloton kopalnego CO<sub>2</sub>.

3. Do celów weryfikacji raportów operatorów statków powietrznych dotyczących tonokilometrów poziom istotności wynosi 5 % całkowitej wartości danych dotyczących tonokilometrów w okresie sprawozdawczym objętym weryfikacją.

#### Artykuł 24

##### Podsumowanie ustaleń weryfikacji

Kończąc weryfikację i analizując informacje uzyskane w jej trakcie, weryfikator:

- a) sprawdza dane końcowe od prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, w tym dane, które dostosowano na podstawie informacji uzyskanych podczas weryfikacji;
- b) dokonuje przeglądu podanych przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego powodów wystąpienia ewentualnych różnic między danymi końcowymi a danymi przedstawionymi poprzednio;
- c) dokonuje przeglądu wyników oceny w celu ustalenia, czy właściwie wykonano plan monitorowania zatwierdzony przez właściwy organ, w tym procedury opisane w takim planie;
- d) ocenia, czy poziom ryzyka weryfikacyjnego jest odpowiednio niski, aby można było uzyskać wystarczającą pewność;

- e) zapewnia zgromadzenie wystarczających dowodów, umożliwiających przedstawienie wniosków z weryfikacji z wystarczającą pewnością, że raport jest wolny od istotnych nieprawidłowości;
- f) zapewnia, aby proces weryfikacji był w pełni udokumentowany w wewnętrznej dokumentacji z weryfikacji oraz aby w sprawozdaniu z weryfikacji możliwe było zawarcie ostatecznej opinii.

#### Artykuł 25

##### Niezależny przegląd

1. Przed przekazaniem sprawozdania z weryfikacji weryfikator przedstawia wewnętrzną dokumentację weryfikacji i sprawozdanie z weryfikacji osobie dokonującej niezależnego przeglądu.
2. Dokonanie niezależnego przeglądu powierza się osobie, która nie prowadziła żadnych działań weryfikacyjnych podlegających przeglądowi.
3. W zakres niezależnego przeglądu wchodzi cały proces weryfikacji opisany w niniejszym rozdziale i zarejestrowany w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji.

Osoba dokonująca niezależnego przeglądu przeprowadza go w sposób gwarantujący, że proces weryfikacji przeprowadzono zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, że właściwie wykonano procedury odnoszące się do działań weryfikacyjnych, o których mowa w art. 40, oraz że wykazano należyłą dbałość zawodową i trafną ocenę sytuacji.

Osoba dokonująca niezależnego przeglądu ocenia również, czy zgromadzone dowody są wystarczające, aby umożliwić weryfikatorowi sporządzenie sprawozdania z weryfikacji z wystarczającą pewnością.

4. W przypadku wystąpienia okoliczności mogących prowadzić do zmian w sprawozdaniu z weryfikacji po przeglądzie, osoba dokonująca niezależnego przeglądu dokonuje również przeglądu takich zmian i odnoszących się do nich dowodów.
5. Osoba należycie upoważniona przez weryfikatora uwierzytelnia sprawozdanie z weryfikacji na podstawie wniosków osoby dokonującej niezależnego przeglądu oraz dowodów zawartych w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji.

#### Artykuł 26

##### Wewnętrzna dokumentacja weryfikacji

1. Weryfikator przygotowuje i sporządza wewnętrzną dokumentację weryfikacji zawierającą co najmniej:
  - a) wyniki przeprowadzonych działań weryfikacyjnych;
  - b) analizę strategiczną, analizę ryzyka i plan weryfikacji;
  - c) informacje wystarczające do uzasadnienia wniosków z weryfikacji, w tym uzasadnienia oceny, czy stwierdzone nieprawidłowości mają istotny wpływ na zgłaszane dane dotyczące wielkości emisji lub tonokilometrów.

2. Wewnętrzną dokumentację weryfikacji, o której mowa w ust. 1, sporządza się w taki sposób, aby osoba dokonująca niezależnego przeglądu, o której mowa w art. 25, oraz krajowa jednostka akredytująca były w stanie ocenić, czy weryfikację przeprowadzono zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Po uwierzytelnieniu sprawozdania z weryfikacji zgodnie z art. 25 ust. 5, weryfikator przedstawia wyniki niezależnego przeglądu w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji.

3. Weryfikator zapewnia na żądanie właściwego organu dostęp do wewnętrznej dokumentacji weryfikacji w celu umożliwienia mu oceny weryfikacji.

#### Artykuł 27

##### Sprawozdanie z weryfikacji

1. Na podstawie informacji zgromadzonych w trakcie weryfikacji weryfikator przekazuje prowadzącemu instalację lub operatorowi statku powietrznego sprawozdanie z weryfikacji każdego raportu na temat wielkości emisji lub raportu dotyczącego tonokilometrów poddanego weryfikacji. Sprawozdanie z weryfikacji zawiera co najmniej jedno z następujących ustaleń:

- a) raport zweryfikowano jako zadowolający;
- b) raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego zawiera istotne nieprawidłowości, których nie usunięto przed przekazaniem sprawozdania z weryfikacji;
- c) zakres weryfikacji jest zbyt ograniczony zgodnie z art. 28 i weryfikator nie był w stanie uzyskać wystarczających dowodów, aby przedstawić wnioski z weryfikacji z wystarczającą pewnością, że raport jest wolny od istotnych nieprawidłowości;
- d) niezgodności, indywidualnie lub w połączeniu z innymi niezgodnościami, nie gwarantują wystarczającej jasności i uniemożliwiają weryfikatorowi stwierdzenie z wystarczającą pewnością, że raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego jest wolny od istotnych nieprawidłowości.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) raport prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego może zostać zweryfikowany jako zadowolający tylko wówczas, gdy jest on wolny od istotnych nieprawidłowości.

2. Prowadzący instalację lub operator statku powietrznego przedkłada sprawozdanie z weryfikacji właściwemu organowi wraz z odnośnym raportem prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.

3. Sprawozdanie z weryfikacji obejmuje co najmniej następujące elementy:

- a) nazwę prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego podlegającego weryfikacji;

- b) cele weryfikacji;
- c) zakres weryfikacji;
- d) odniesienie do weryfikowanego raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego;
- e) kryteria zastosowane w weryfikacji raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, w tym, w stosownych przypadkach, zezwolenie i wersje planu monitorowania zatwierdzonego przez właściwy organ, a także okres ważności każdego planu monitorowania;
- f) zagregowane dane dotyczące emisji lub tonokilometrów dla każdego rodzaju działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE oraz dla każdej instalacji lub operatora statku powietrznego;
- g) okres sprawozdawczy objęty weryfikacją;
- h) obowiązki prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, właściwego organu i weryfikatora;
- i) wnioski z weryfikacji;
- j) opis wszelkich stwierdzonych nieprawidłowości i niezgodności, których nie usunięto przed przekazaniem sprawozdania z weryfikacji;
- k) terminy, w których przeprowadzono inspekcje na miejscu oraz tożsamość osób, które je przeprowadziły;
- l) informację, czy zrezygnowano z jakichkolwiek inspekcji na miejscu, a także powody rezygnacji z takich inspekcji;
- m) ewentualne przypadki nieprzestrzegania rozporządzenia (UE) nr 601/2012, które wyszły na jaw w trakcie weryfikacji;
- n) jeśli w odpowiednim czasie nie można uzyskać od właściwego organu zatwierdzenia metody zastosowanej w celu uzupełnienia luki w danych, o której mowa w ostatnim akapicie art. 18 ust. 1, potwierdzenie, że taka metoda ma charakter zachowawczy, oraz wskazanie, czy prowadzi do istotnych nieprawidłowości;
- o) jeśli weryfikator zaobserwował zmiany w zakresie zdolności produkcyjnej, poziomu działalności i eksploatacji instalacji, które mogą mieć wpływ na przydział uprawnień do emisji dla danej instalacji i których nie zgłoszono właściwemu organowi do dnia 31 grudnia okresu sprawozdawczego zgodnie z art. 24 ust. 1 decyzji 2011/278/UE, opis takich zmian i odnośne uwagi;
- p) w stosownych przypadkach zalecenia dotyczące udoskonalień;
- q) nazwisko audytora wiodącego EU ETS, osoby dokonującej niezależnego przeglądu oraz, w stosownych przypadkach, audytora EU ETS i eksperta technicznego, biorących udział w weryfikacji raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego;
- r) datę i podpis osoby upoważnionej przez weryfikatora, z podaniem nazwiska.
4. W sprawozdaniu z weryfikacji weryfikator opisuje nieprawidłowości i niezgodności w sposób wystarczająco szczegółowy, aby wyjaśnić prowadzącemu instalację lub operatorowi statku powietrznego, a także właściwemu organowi, następujące aspekty:
- a) wielkość i charakter nieprawidłowości lub niezgodności;
- b) dlaczego nieprawidłowość ma istotne znaczenie lub nie ma istotnego znaczenia;
- c) którego elementu raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego dotyczy nieprawidłowość lub którego elementu planu monitorowania dotyczy niezgodność.
5. Jeśli państwo członkowskie wymaga od weryfikatora przedłożenia dodatkowych w stosunku do wskazanych w ust. 3 informacji o procesie weryfikacji, przy czym takie informacje nie są niezbędne do zrozumienia wniosków z weryfikacji, prowadzący instalację lub operator statku powietrznego ze względu na efektywność może przedłożyć takie dodatkowe informacje właściwemu organowi oddzielnie od sprawozdania z weryfikacji, w alternatywnym terminie, lecz nie później niż dnia 15 maja tego samego roku.

#### Artykuł 28

##### Ograniczenie zakresu

Weryfikator może stwierdzić, że zakres weryfikacji, o którym mowa w art. 27 ust. 1 lit. c), jest zbyt ograniczony w każdej z następujących sytuacji:

- a) brakuje danych, co uniemożliwia weryfikatorowi uzyskanie dowodów wymaganych do ograniczenia ryzyka weryfikacyjnego do poziomu potrzebnego do osiągnięcia wystarczającego poziomu pewności;
- b) plan monitorowania nie został zatwierdzony przez właściwy organ;
- c) plan monitorowania nie zapewnia wystarczającego zakresu bądź jasności dla wyciągnięcia wniosków z weryfikacji;
- d) prowadzący instalację lub operator statku powietrznego nie udostępnił weryfikatorowi informacji wystarczających do przeprowadzenia weryfikacji.

### Artykuł 29

#### Postępowanie w przypadku nieusuniętych nieistotnych niezgodności

1. Weryfikator ocenia, czy prowadzący instalację lub operator statku powietrznego usunął niezgodności wskazane w sprawozdaniu z weryfikacji dotyczącym poprzedniego okresu monitorowania, w stosownych przypadkach zgodnie z odnoszącymi się do niego wymogami, o których mowa w art. 69 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 601/2012.

Jeśli prowadzący instalację lub operator statku powietrznego nie usunął takich niezgodności, zgodnie z art. 69 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, weryfikator ocenia, czy takie zaniechanie zwiększa lub może zwiększyć ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Weryfikator zaznacza w sprawozdaniu z weryfikacji, czy takie niezgodności zostały usunięte przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.

2. Weryfikator rejestruje w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji szczegółowe informacje o tym, kiedy i jak stwierdzone niezgodności zostały usunięte przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego podczas weryfikacji.

### Artykuł 30

#### Doskonalenie procesu monitorowania i sprawozdawczości

1. Jeśli weryfikator zidentyfikował obszary możliwego doskonalenia działań prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, odnoszące się do lit. a)–d) niniejszego ustępu, wówczas włącza do sprawozdania z weryfikacji zalecenia dotyczące doskonalenia działań prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego w następujących aspektach:

- a) ocena ryzyka przeprowadzona przez prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego;
- b) opracowanie, dokumentacja, wdrożenie i utrzymanie działań w zakresie przepływu danych i działań kontrolnych, a także ocena systemu kontroli;
- c) opracowanie, dokumentacja, wdrożenie i utrzymanie procedur odnoszących się do działań w zakresie przepływu danych i działań kontrolnych, a także innych procedur, które prowadzący instalację lub operator statku powietrznego musi ustanowić na mocy rozporządzenia (UE) nr 601/2012;
- d) monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie emisji lub tonokilometrów, w tym w odniesieniu do osiągnięcia wyższych poziomów dokładności, ograniczania ryzyka lub zwiększania skuteczności monitorowania i sprawozdawczości.

2. Podczas weryfikacji prowadzonej po roku, w którym w sprawozdaniu z weryfikacji zawarto zalecenia dotyczące

doskonalenia, weryfikator sprawdza, czy prowadzący instalację lub operator statku powietrznego wdrożył takie zalecenia dotyczące udoskonaleń oraz w jaki sposób się to odbyło.

Jeśli prowadzący instalację lub operator statku powietrznego nie wdrożył takich zaleceń lub nie wdrożył ich właściwie, weryfikator ocenia wpływ, jaki ma to na ryzyko wystąpienia nieprawidłowości i niezgodności.

### Artykuł 31

#### Uproszczona weryfikacja instalacji

1. W drodze odstępstwa od art. 21 ust. 1 weryfikator, pod warunkiem uzyskania zgody właściwego organu zgodnie z akapitem drugim niniejszego ustępu, może zdecydować o nieprzeprowadzaniu inspekcji na miejscu w instalacjach na podstawie wyników analizy ryzyka i po ustaleniu, że dostęp do wszystkich odnośnych danych może uzyskać zdalnie oraz że zostały spełnione warunki nieprzeprowadzenia inspekcji na miejscu ustanowione przez Komisję. Weryfikator bezzwłocznie informuje o tym prowadzącego instalację.

Prowadzący instalację przedkłada właściwemu organowi wniosek o zatwierdzenie decyzji weryfikatora o nieprzeprowadzaniu inspekcji na miejscu.

Na wniosek przedłożony przez odnośnego prowadzącego instalację właściwy organ podejmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia decyzji weryfikatora o nieprzeprowadzaniu inspekcji na miejscu, biorąc pod uwagę wszystkie następujące elementy:

- a) przedstawione przez weryfikatora informacje o wynikach analizy ryzyka;
- b) informacje o możliwości uzyskania zdalnego dostępu do odnośnych danych;
- c) dowody potwierdzające, że do instalacji nie mają zastosowania wymogi określone w ust. 3;
- d) dowody potwierdzające spełnienie ustanowionych przez Komisję warunków nieprzeprowadzania inspekcji na miejscu.

2. Zatwierdzenie właściwego organu, o którym mowa w ust. 1, nie jest wymagane w przypadku nieprzeprowadzenia inspekcji na miejscu w odniesieniu do instalacji o niskim poziomie emisji, o których mowa w art. 47 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 601/2012.

3. Weryfikator przeprowadza inspekcje na miejscu jeżeli:

- a) raport prowadzącego instalację na temat wielkości emisji jest weryfikowany przez danego weryfikatora po raz pierwszy;
- b) weryfikator nie przeprowadził inspekcji na miejscu w dwóch okresach sprawozdawczych bezpośrednio poprzedzających bieżący okres sprawozdawczy;

c) w okresie sprawozdawczym wprowadzono w planie monitorowania istotne zmiany, w tym zmiany, o których mowa w art. 15 ust. 3 lub 4 rozporządzenia (UE) nr 601/2012.

#### Artykuł 32

##### Uproszczona weryfikacja operatorów statków powietrznych

1. W drodze odstępstwa od art. 21 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, weryfikator może zdecydować się na nieprzeprowadzanie inspekcji na miejscu w przypadku małego podmiotu uczestniczącego w systemie, o którym mowa w art. 54 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, jeśli weryfikator stwierdził na podstawie swojej analizy ryzyka, że może uzyskać zdalny dostęp do wszystkich odnośnych danych.

2. Jeśli operator statku powietrznego używa uproszczonych narzędzi, o których mowa w art. 54 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 601/2012, w celu określenia zużycia paliwa, a zgłoszone dane pozyskano przy wykorzystaniu takich narzędzi niezależnie od jakiegokolwiek wkładu ze strony operatora statku powietrznego, weryfikator może, na podstawie swojej analizy ryzyka, zdecydować o rezygnacji ze sprawdzeń, o których mowa w art. 14 i 16, art. 17 ust. 1 i 2 i art. 18 niniejszego rozporządzenia.

#### Artykuł 33

##### Uprozczone plany weryfikacji

Jeśli weryfikator stosuje uproszczony plan weryfikacji, uzasadnia zastosowanie takich planów w wewnętrznej dokumentacji z weryfikacji oraz gromadzi dowody potwierdzające spełnienie warunków zastosowania uproszczonych planów weryfikacji.

### ROZDZIAŁ III

#### WYMOGI DOTYCZĄCE WERYFIKATORÓW

#### Artykuł 34

##### Sektorowe zakresy akredytacji

Weryfikator przekazuje sprawozdanie z weryfikacji wyłącznie prowadzącemu instalację lub operatorowi statku powietrznego prowadzącemu działania objęte zakresem działalności wspomnianym w załączniku I, w odniesieniu do których weryfikatorowi przyznano akredytację zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i niniejszego rozporządzenia.

#### Artykuł 35

##### Procedura zachowania kompetencji

1. Weryfikator ustanawia, dokumentuje, wdraża i utrzymuje procedurę zachowania kompetencji w celu zapewnienia, aby cały personel, któremu powierzono prowadzenie działań weryfikacyjnych dysponował kompetencjami niezbędnymi do wykonania powierzonych mu zadań.

2. W ramach procedury zachowania kompetencji, o której mowa w ust. 1, weryfikator co najmniej ustanawia, dokumentuje, wdraża i utrzymuje następujące elementy:

- a) ogólne kryteria w zakresie kompetencji całego personelu podejmującego działania weryfikacyjne;
- b) szczególne kryteria w zakresie kompetencji w odniesieniu do każdej z funkcji wykonywanych przez personel weryfikatora podejmujący działania weryfikacyjne, w szczególności dotyczące audytora EU ETS, audytora wiodącego EU ETS, osoby dokonującej niezależnego przeglądu i eksperta technicznego;
- c) metodę zapewnienia zachowania kompetencji i regularnej oceny działań całego personelu podejmującego działania weryfikacyjne;
- d) procedurę zapewniającą stałe szkolenie personelu podejmującego działania weryfikacyjne;
- e) procedurę oceny, czy zlecenie weryfikacji mieści się w zakresie akredytacji weryfikatora oraz czy weryfikator dysponuje kompetencjami, personelem i zasobami niezbędnymi do utworzenia zespołu weryfikacyjnego i skutecznego przeprowadzenia działań weryfikacyjnych w wymaganych ramach czasowych.

Kryteria w zakresie kompetencji, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), są dostosowane do każdego zakresu akredytacji, w którym takie osoby prowadzą działania weryfikacyjne.

Oceniając kompetencje personelu zgodnie z akapitem pierwszym lit. c), weryfikator dokonuje oceny takich kompetencji w odniesieniu do kryteriów w zakresie kompetencji, o których mowa w lit. a) i b).

Częścią procedury, o której mowa w akapicie pierwszym lit. e), jest również ocena, czy zespół weryfikacyjny dysponuje wszelkimi kompetencjami i obejmuje wszelkie osoby, które są wymagane do prowadzenia działań weryfikacyjnych dla danego prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.

Weryfikator opracowuje ogólne i szczególne kryteria w zakresie kompetencji odpowiadające kryteriom ustanowionym w art. 36 ust. 4, art. 37, 38 i 39.

3. W regularnych odstępach czasu weryfikator monitoruje działania całego personelu podejmującego działania weryfikacyjne w celu potwierdzenia zachowania kompetencji przez ten personel.

4. W regularnych odstępach czasu weryfikator dokonuje przeglądu procedury zachowania kompetencji, o którym mowa w ust. 1, w celu zapewnienia, aby:

- a) kryteria w zakresie kompetencji, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy lit. a) i b), były opracowywane zgodnie z wymogami w zakresie kompetencji wynikającymi z niniejszego rozporządzenia;

b) rozwiązano wszystkie ewentualne problemy określone w związku z ustalaniem ogólnych i szczególnych kryteriów w zakresie kompetencji zgodnie z ust. 2 akapit pierwszy lit. a) i b);

c) stosownie do sytuacji aktualizowano i utrzymywano wszystkie wymogi w procedurze zachowania kompetencji.

5. Weryfikator korzysta z systemu rejestracji wyników działań prowadzonych w ramach procedury zachowania kompetencji, o której mowa w ust. 1.

6. Kompetencje oraz działania audytora EU ETS i audytora wiodącego EU ETS ocenia wystarczająco wykwalifikowany ewaluator.

W tym celu wykwalifikowany ewaluator monitoruje takich audytorów podczas weryfikacji raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego w obiekcie, w którym znajduje się instalacja lub w obiekcie operatora statku powietrznego, stosownie do przypadku, w celu ustalenia, czy spełniają oni kryteria w zakresie kompetencji.

7. Jeśli członek personelu nie zdoła wykazać pełnego spełnienia kryteriów w zakresie kompetencji w odniesieniu do określonego przydzielonego mu zadania, weryfikator określa i organizuje dodatkowe szkolenie lub nadzorowane praktyki, a także monitoruje taką osobę do czasu wykazania przez nią w sposób zadowalający dla weryfikatora, że spełnia ona kryteria w zakresie kompetencji.

#### Artykuł 36

##### Zespoły weryfikacyjne

1. Na potrzeby każdego określonego zlecenia weryfikacji weryfikator kompletuje zespół weryfikacyjny zdolny do prowadzenia działań weryfikacyjnych, o których mowa w rozdziale II.

2. W skład zespołu weryfikacyjnego wchodzi co najmniej jeden audytor wiodący EU ETS oraz, jeśli wymagają tego wnioski wyciągnięte przez weryfikatora z oceny, o której mowa w art. 8 ust. 1 lit. e), oraz analiza strategiczna, odpowiednia liczba audytorów EU ETS i ekspertów technicznych.

3. Do celów niezależnego przeglądu działań weryfikacyjnych związanych z określonym zleceniem weryfikacji weryfikator wyznacza osobę dokonującą niezależnego przeglądu, która nie może wchodzić w skład zespołu weryfikacyjnego.

4. Każdy członek zespołu:

a) jasno rozumie swoją indywidualną rolę w procesie weryfikacji;

b) posiada znajomość języka na poziomie zapewniającym skuteczną komunikację w zakresie wykonywania powierzonych mu zadań.

5. W skład zespołu weryfikacyjnego wchodzi co najmniej jedna osoba dysponująca kompetencjami technicznymi i wiedzą wymaganą do oceny określonych aspektów technicznych monitorowania i sprawozdawczości związanych z rodzajami działań, o których mowa w załączniku I i które są prowadzone w instalacji lub przez operatora statku powietrznego, oraz jedna osoba będąca w stanie porozumiewać się w języku wymaganym do weryfikacji raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego w państwie członkowskim, w którym weryfikator przeprowadza taką weryfikację.

6. Jeśli zespół weryfikacyjny składa się z jednej osoby, taka osoba musi spełniać wszystkie wymogi w zakresie kompetencji dotyczące audytora EU ETS i audytora wiodącego EU ETS, a także wymogi określone w ust. 4 i 5.

#### Artykuł 37

##### Wymogi w zakresie kompetencji dotyczące audytorów EU ETS i audytorów wiodących EU ETS

1. Audytor EU ETS dysponuje kompetencjami niezbędnymi do przeprowadzenia weryfikacji. W związku z tym audytor EU ETS co najmniej:

a) dysponuje wiedzą w zakresie dyrektywy 2003/87/WE, rozporządzenia (UE) nr 601/2012, niniejszego rozporządzenia, właściwych norm i innych odpowiednich przepisów, odnośnych wytycznych, w tym odpowiednich wytycznych i przepisów prawa państwa członkowskiego, w którym weryfikator przeprowadza weryfikację;

b) dysponuje wiedzą i doświadczeniem w zakresie audytu danych i informacji, w tym:

(i) metodyki audytu danych i informacji, łącznie ze stosowaniem poziomu istotności oraz oceną istotności nieprawidłowości;

(ii) analizy ryzyka nieodłącznego i ryzyka zawodności systemów kontroli wewnętrznej;

(iii) technik pobierania próbek w odniesieniu do pobierania próbek danych i sprawdzania działań kontrolnych;

(iv) oceny systemów danych i informacji, systemów informatycznych, działań w zakresie przepływu danych, działań kontrolnych, systemów kontroli oraz procedur odnoszących się do działań kontrolnych;

c) jest w stanie prowadzić działania weryfikacyjne związane z weryfikacją raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego zgodnie z wymogami rozdziału II;

d) dysponuje wiedzą i doświadczeniem w zakresie właściwych dla danego sektora aspektów monitorowania i sprawozdawczości istotnych dla rodzaju działań, o których mowa w załączniku I, w którym audytor EU ETS prowadzi weryfikację.

2. Audytor wiodący EU ETS spełnia wymogi w zakresie kompetencji dotyczące audytora EU ETS oraz posiada kompetencje w zakresie kierowania zespołem weryfikacyjnym i ponosi odpowiedzialność za prowadzenie działań weryfikacyjnych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

#### Artykuł 38

#### **Wymogi w zakresie kompetencji dotyczące osób dokonujących niezależnego przeglądu**

1. Osoba dokonująca niezależnego przeglądu posiada uprawnienia umożliwiające dokonanie przeglądu projektu sprawozdania z weryfikacji oraz wewnętrznej dokumentacji weryfikacji zgodnie z art. 25.

2. Osoba dokonująca niezależnego przeglądu spełnia wymogi w zakresie kompetencji dotyczące audytora wiodącego EU ETS, o których mowa w art. 37 ust. 2.

3. Osoba dokonująca niezależnego przeglądu dysponuje kompetencjami niezbędnymi do analizy przekazywanych informacji w celu potwierdzenia kompletności i integralności informacji, stwierdzenia braku informacji lub kwestionowania sprzecznych informacji, a także sprawdzania ścieżek danych w celu oceny, czy wewnętrzna dokumentacja weryfikacji jest pełna i zapewnia wystarczające informacje na poparcie projektu sprawozdania z weryfikacji.

#### Artykuł 39

#### **Korzystanie z pomocy ekspertów technicznych**

1. Prowadząc działania weryfikacyjne, weryfikator może korzystać z pomocy ekspertów technicznych posiadających szczegółową wiedzę fachową w danej dziedzinie, potrzebną w celu wsparcia audytora EU ETS i audytora wiodącego EU ETS w prowadzeniu działań weryfikacyjnych.

2. Jeśli osoba dokonująca niezależnego przeglądu nie dysponuje kompetencjami niezbędnymi do oceny określonej kwestii w procesie oceny, weryfikator zwraca się o wsparcie eksperta technicznego.

3. Ekspert techniczny dysponuje kompetencjami i wiedzą fachową niezbędnymi do skutecznego wsparcia audytora EU ETS i audytora wiodącego EU ETS lub, w razie potrzeby, osoby dokonującej niezależnego przeglądu, w dziedzinie, w odniesieniu do której potrzebna jest jego wiedza fachowa. Ponadto ekspert techniczny dysponuje znajomością zagadnień wymaganych na mocy art. 37 ust. 1 lit. a), b) i c).

4. Ekspert techniczny podejmuje się wskazanych zadań pod kierownictwem i na pełną odpowiedzialność audytora wiodącego EU ETS zespołu weryfikacyjnego, w którym działa ekspert techniczny lub osoby dokonującej niezależnego przeglądu.

#### Artykuł 40

#### **Procedury odnoszące się do działań weryfikacyjnych**

1. Weryfikator ustanawia, dokumentuje, wdraża i utrzymuje jedną lub więcej procedur odnoszących się do działań weryfikacyjnych opisanych w rozdziale II oraz procedury i procesy wymagane na mocy załącznika II. Ustanawiając i wdrażając takie procedury i procesy, weryfikator prowadzi działania zgodnie z normą zharmonizowaną, o której mowa w załączniku II.

2. Weryfikator projektuje, dokumentuje, wdraża i utrzymuje system zarządzania jakością zapewniający spójny rozwój, wdrożenie, doskonalenie i przeglądy takich procedur i procesów, o których mowa w ust. 1, zgodnie z normą zharmonizowaną, o której mowa w załączniku II.

#### Artykuł 41

#### **Rejestry i komunikacja**

1. W celu wykazania zgodności z niniejszym rozporządzeniem weryfikator prowadzi rejestry, w tym rejestry dotyczące kompetencji i bezstronności personelu.

2. Weryfikator regularnie udostępnia informacje prowadzącemu instalację lub operatorowi statku powietrznego oraz innym zainteresowanym stronom zgodnie z normą zharmonizowaną, o której mowa w załączniku II.

3. Weryfikator zabezpiecza poufność informacji uzyskanych podczas weryfikacji zgodnie z normą zharmonizowaną, o której mowa w załączniku II.

#### Artykuł 42

#### **Bezstronność i niezależność**

1. Weryfikator jest niezależny od prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, a prowadząc działania weryfikacyjne, zachowuje bezstronność.

W związku z tym weryfikator ani żadna część tego samego podmiotu prawnego nie może być prowadzącym instalację ani operatorem statku powietrznego, właścicielem prowadzącego instalację ani operatora statku powietrznego ani ich własnością, a ponadto weryfikator nie może mieć powiązań z prowadzącym instalację lub operatorem statku powietrznego, które mogłyby wpływać na jego niezależność i bezstronność. Weryfikator jest również niezależny od jednostek zajmujących się handlem uprawnieniami do emisji w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych ustanowionego na mocy art. 19 dyrektywy 2003/87/WE.

2. Weryfikator jest zorganizowany w sposób zabezpieczający jego obiektywność, niezależność i bezstronność. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się odnośne wymogi określone w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku II.

3. Weryfikator nie prowadzi działań weryfikacyjnych na rzecz prowadzącego instalację ani operatora statku powietrznego stwarzających niemożliwe do przyjęcia zagrożenie dla jego bezstronności lub stawiających go w sytuacji konfliktu interesów. Weryfikator nie wykorzystuje personelu ani pracowników kontraktowych do weryfikacji raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego wiążącej się z rzeczywistym lub potencjalnym konfliktem interesów. Ponadto weryfikator gwarantuje, że działania personelu lub organizacji nie będą miały wpływu na poufność, obiektywność, niezależność i bezstronność weryfikacji.

Uznaje się, że niemożliwe do przyjęcia zagrożenie dla bezstronności lub konflikt interesów, o których mowa w akapicie pierwszym zdanie pierwsze, powstają między innymi w każdym z poniższych przypadków:

a) jeśli weryfikator lub dowolna część tego samego podmiotu prawnego świadczy usługi konsultacyjne w związku z opracowaniem części procedury monitorowania i sprawozdawczości opisanej w planie monitorowania zatwierdzonym przez właściwy organ, w tym w związku z opracowaniem metodyki monitorowania, sporządzeniem raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego oraz sporządzeniem planu monitorowania;

b) jeśli weryfikator lub dowolna część tego samego podmiotu prawnego zapewnia pomoc techniczną w opracowaniu lub utrzymaniu systemu wdrożonego do celów monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji lub danych dotyczących tonokilometrów.

4. Uznaje się, że weryfikator znajduje się w sytuacji konfliktu interesów ze względu na powiązania między nim a prowadzącym instalację lub operatorem statku powietrznego między innymi w każdym z poniższych przypadków:

a) jeśli powiązanie między weryfikatorem a prowadzącym instalację lub operatorem statku powietrznego opiera się na posiadaniu wspólnego właściciela, wspólnym zarządzaniu, wspólnym kierownictwie lub personelu, współdzielonych zasobach, wspólnych finansach oraz wspólnych umowach lub marketingu;

b) jeśli prowadzący instalację lub operator statku powietrznego korzystał z usług konsultacyjnych, o których mowa w ust. 3 lit. a), lub z pomocy technicznej, o której mowa w lit. b) wspomnianego ustępu, ze strony jednostki konsultacyjnej, jednostki ds. pomocy technicznej lub innej organizacji posiadającej powiązania z weryfikatorem zagrażające bezstronności weryfikatora.

Do celów lit. b) akapitu pierwszego uznaje się, że weryfikator nie jest bezstronny, jeśli powiązania między nim a jednostką konsultacyjną, jednostką ds. pomocy technicznej lub inną organizacją opierają się na posiadaniu wspólnego właściciela, wspólnym zarządzaniu, wspólnym kierownictwie lub personelu, współdzielonych zasobach, wspólnych finansach, wspólnych umowach lub marketingu oraz wspólnej płatności prowizji od sprzedaży bądź innej zachęty do rekomendowania usług nowym klientom.

5. Weryfikator nie zleca na zewnątrz niezależnego przeglądu ani sporządzenia sprawozdania z weryfikacji. Do celów niniejszego rozporządzenia, zlecając na zewnątrz inne działania weryfikacyjne, weryfikator musi spełniać odnośne wymogi określone w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku II.

Zlecenie osobom fizycznym prowadzenia działań weryfikacyjnych nie stanowi jednak zlecenia na zewnątrz, o którym mowa w akapicie pierwszym, jeśli weryfikator, zlecając działania takim osobom, spełnia odnośne wymogi określone w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku II.

6. Weryfikator ustanawia, dokumentuje, wdraża i utrzymuje procedury mające na celu zapewnienie stałej bezstronności i niezależności weryfikatora, części tego samego podmiotu prawnego, do którego należy weryfikator, innych organizacji, o których mowa w ust. 4, oraz personelu i pracowników kontraktowych uczestniczących w weryfikacji. Takie procedury obejmują mechanizm zabezpieczający bezstronność i niezależność weryfikatora oraz spełniają odnośne wymogi określone w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku II.

#### ROZDZIAŁ IV

#### AKREDYTACJA

##### Artykuł 43

#### Akredytacja

Weryfikator sporządzający sprawozdanie z weryfikacji dla prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego jest akredytowany w odniesieniu do rodzaju działań, o którym mowa w załączniku I i w którym weryfikator prowadzi weryfikację raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.

##### Artykuł 44

#### Cele akredytacji

W trakcie procesu akredytacji oraz monitorowania akredytowanych weryfikatorów każda krajowa jednostka akredytująca ocenia, czy weryfikator i jego personel podejmujący działania weryfikacyjne:

- dysponują kompetencjami niezbędnymi do przeprowadzenia weryfikacji raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- prowadzą weryfikację raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- spełniają wymogi, o których mowa w rozdziale III.

##### Artykuł 45

#### Wniosek o akredytację

1. Wniosek o akredytację na mocy art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 oraz przepisów niniejszego rozdziału może złożyć dowolna osoba prawna lub inny podmiot prawny.

Wniosek zawiera informacje wymagane na podstawie normy zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III.

2. Oprócz informacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przed rozpoczęciem oceny na mocy art. 44 wnioskodawca udostępnia krajowej jednostce akredytującej co następuje:

- a) wszystkie informacje wymagane przez krajową jednostkę akredytującą;
- b) procedury i informacje odnoszące się do procedur, o których mowa w art. 40 ust. 1, oraz informacje dotyczące systemu zarządzania jakością, o którym mowa w art. 40 ust. 2;
- c) kryteria w zakresie kompetencji, o których mowa w art. 35 ust. 2 lit. a) i b), wyniki procedury zachowania kompetencji, o której mowa w art. 35, a także pozostałą odnośną dokumentację dotyczącą kompetencji całego personelu zaangażowanego w działania weryfikacyjne;
- d) informacje dotyczące procedury zapewniającej stałą bezstronność i niezależność, o której mowa w art. 42 ust. 6, w tym odnośne rejestry dotyczące bezstronności i niezależności wnioskodawcy i jego personelu;
- e) informacje dotyczące ekspertów technicznych i kluczowego personelu zaangażowanego w weryfikację raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego;
- f) informacje dotyczące systemu i procedury zapewniania właściwej wewnętrznej weryfikacji dokumentacji;
- g) pozostałe istotne rejestry, o których mowa w art. 41 ust. 1.

#### Artykuł 46

##### Przygotowanie do oceny

1. Przygotowując ocenę, o której mowa w art. 44, każda krajowa jednostka akredytująca uwzględnia złożoność zakresu, w odniesieniu do którego wnioskodawca ubiega się o akredytację, a także złożoność systemu zarządzania jakością, o którym mowa w art. 40 ust. 2, procedury i informacje dotyczące procedur, o których mowa w art. 40 ust. 1, oraz obszary geograficzne, w których wnioskodawca prowadzi lub planuje prowadzić weryfikację.

2. Do celów niniejszego rozporządzenia, krajowa jednostka akredytująca spełnia wymogi minimalne określone w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III.

#### Artykuł 47

##### Ocena

1. W celu dokonania oceny, o której mowa w art. 44, zespół oceniający, o którym mowa w art. 57, podejmuje co najmniej następujące działania:

- a) przegląd wszystkich odnośnych dokumentów i rejestrów, o których mowa w art. 45;
- b) inspekcję w pomieszczeniach wnioskodawcy w celu dokonania przeglądu reprezentatywnej próbki wewnętrznej dokumentacji z weryfikacji oraz oceny wdrożenia systemu zarządzania jakością wnioskodawcy i procedur lub procesów, o których mowa w art. 40;

- c) obserwację reprezentatywnej części wnioskowanego zakresu akredytacji oraz efektywności i kompetencji reprezentatywnej liczby personelu wnioskodawcy uczestniczącego w weryfikacji raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego w celu zapewnienia, aby taki personel postępował zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Prowadząc takie działania, zespół oceniający spełnia wymogi określone w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III.

2. Zespół oceniający zgłasza ustalenia i niezgodności wnioskodawcy zgodnie z wymogami określonymi w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III, oraz zwraca się do wnioskodawcy o odpowiedź na zgłoszone ustalenia i niezgodności zgodnie ze wspomnianymi postanowieniami.

3. Wnioskodawca podejmuje działania naprawcze w związku z wszelkimi zgłoszonymi niezgodnościami zgodnie z ust. 2 oraz wskazuje w swojej odpowiedzi na ustalenia zespołu oceniającego i stwierdzone przez niego niezgodności, jakie działania podejmuje lub planuje podjąć w określonym przez krajową jednostkę akredytującą terminie w celu usunięcia wszelkich stwierdzonych niezgodności.

4. Krajowa jednostka akredytująca dokonuje analizy odpowiedzi wnioskodawcy na ustalenia i niezgodności przedstawionej zgodnie z ust. 3.

Jeśli krajowa jednostka akredytująca stwierdzi, że odpowiedź wnioskodawcy jest niewystarczająca lub nieodpowiednia, zwraca się do niego o dodatkowe informacje lub działania. Krajowa jednostka akredytująca może również domagać się dowodów podjęcia skutecznych działań lub przeprowadzić uzupełniającą ocenę skuteczności wdrożenia działań naprawczych.

#### Artykuł 48

##### Decyzja w sprawie akredytacji oraz certyfikat akredytacji

1. Przygotowując i podejmując decyzję w sprawie udzielenia akredytacji wnioskodawcy, jej rozszerzenia lub odnowienia, krajowa jednostka akredytująca uwzględnia wymogi określone w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III.

2. Jeśli krajowa jednostka akredytująca podjęła decyzję o udzieleniu akredytacji wnioskodawcy, jej przedłużeniu lub odnowieniu, wydaje takiemu wnioskodawcy odpowiedni certyfikat akredytacji.

Certyfikat akredytacji zawiera co najmniej informacje wymagane na podstawie normy zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III.

Certyfikat akredytacji pozostaje ważny przez okres nie dłuższy niż pięć lat po dacie wydania go przez krajową jednostkę akredytującą.

#### Artykuł 49

##### Nadzór

1. Krajowa jednostka akredytująca przeprowadza coroczny nadzór każdego weryfikatora, któremu wydała certyfikat akredytacji.

Nadzór obejmuje co najmniej:

a) inspekcję w pomieszczeniach weryfikatora w celu przeprowadzenia działań, o których mowa w art. 47 ust. 1 lit. b);

b) obserwację działań i kompetencji reprezentatywnej liczby personelu weryfikatora zgodnie z art. 47 ust. 1 lit. c).

2. Krajowa jednostka akredytująca przeprowadza pierwszy nadzór weryfikatora zgodnie z ust. 1 nie później niż 12 miesięcy po dacie wydania certyfikatu akredytacji takiemu weryfikatorowi.

3. Krajowa jednostka akredytująca przygotowuje plan nadzoru każdego weryfikatora w sposób umożliwiający ocenę reprezentatywnej próby zakresu akredytacji, zgodnie z wymogami określonymi w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III.

4. Na podstawie wyników nadzoru, o którym mowa w ust. 1, krajowa jednostka akredytująca podejmuje decyzję o utrzymaniu akredytacji.

5. Jeśli weryfikator przeprowadza weryfikację w innym państwie członkowskim, krajowa jednostka akredytująca, która akredytowała takiego weryfikatora, może zwrócić się do krajowej jednostki akredytującej państwa członkowskiego, w którym prowadzona jest weryfikacja, o przeprowadzenie działań nadzorczych w jej imieniu i na jej odpowiedzialność.

#### Artykuł 50

##### Ponowna ocena

1. Przed wygaśnięciem certyfikatu akredytacji krajowa jednostka akredytująca dokonuje ponownej oceny weryfikatora, któremu wydała certyfikat akredytacji, w celu ustalenia, czy można przedłużyć ważność takiego certyfikatu akredytacji.

2. Krajowa jednostka akredytująca przygotowuje plan ponownej oceny każdego weryfikatora w sposób umożliwiający ocenę reprezentatywnej próby zakresu akredytacji. Planując i prowadząc nadzór, krajowa jednostka akredytująca spełnia wymogi określone w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III.

#### Artykuł 51

##### Ocena specjalna

1. Krajowa jednostka akredytująca może w dowolnym terminie przeprowadzić ocenę specjalną weryfikatora w celu zapewnienia, aby weryfikator spełniał wymogi niniejszego rozporządzenia.

2. W celu umożliwienia krajowej jednostce akredytującej podjęcia decyzji o potrzebie przeprowadzenia oceny specjalnej weryfikator bezzwłocznie informuje krajową jednostkę akredytującą o wszelkich istotnych zmianach mających znaczenie dla jego akredytacji w odniesieniu do dowolnego aspektu jego statusu lub działalności. Istotne zmiany obejmują zmiany wymienione w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III.

#### Artykuł 52

##### Rozszerzenie zakresu

Na wniosek weryfikatora o rozszerzenie zakresu udzielonej akredytacji krajowa jednostka akredytująca podejmuje niezbędne działania w celu ustalenia, czy weryfikator spełnia wymogi określone w art. 44 w odniesieniu do wnioskowanego rozszerzenia zakresu akredytacji.

#### Artykuł 53

##### Środki administracyjne

1. Krajowa jednostka akredytująca może zawiesić, cofnąć lub ograniczyć akredytację weryfikatora, jeśli weryfikator nie spełnia wymogów niniejszego rozporządzenia.

Krajowa jednostka akredytująca zawiesza, cofa lub ogranicza akredytację weryfikatora, jeśli weryfikator wystąpi do niej z odpowiednim wnioskiem.

Krajowa jednostka akredytująca ustanawia, dokumentuje, wdraża i utrzymuje procedurę w zakresie zawieszenia akredytacji, jej cofnięcia lub ograniczenia jej zakresu.

2. Krajowa jednostka akredytująca zawiesza akredytację lub ogranicza jej zakres w każdym z następujących przypadków:

a) weryfikator dopuścił się poważnego naruszenia wymogów niniejszego rozporządzenia;

b) weryfikator uporczywie i wielokrotnie uchybiał wymogom niniejszego rozporządzenia.

c) weryfikator naruszył inne szczególne warunki akredytacji krajowej jednostki akredytującej.

3. Krajowa jednostka akredytująca cofa akredytację, jeśli:
- a) weryfikator nie wyeliminował okoliczności stanowiących podstawę decyzji o zawieszeniu certyfikatu akredytacji;
  - b) członka ścisłego kierownictwa weryfikatora uznano winnym oszustwa;
  - c) weryfikator celowo przedstawił nieprawdziwe informacje.
4. Decyzja krajowej jednostki akredytującej o zawieszeniu, cofnięciu lub ograniczeniu zakresu akredytacji zgodnie z ust. 2 i 3 podlega odwołaniu.

Państwa członkowskie ustanawiają procedury rozpatrywania takich odwołań.

5. Decyzja krajowej jednostki akredytującej o zawieszeniu, cofnięciu lub ograniczeniu zakresu akredytacji wchodzi w życie z chwilą doręczenia jej weryfikatorowi.

Krajowa jednostka akredytująca uchyla zawieszenie certyfikatu akredytacji, jeśli otrzymała zadowalające informacje i jest przekonana, że weryfikator spełnia wymogi niniejszego rozporządzenia.

## ROZDZIAŁ V

### WYMOGI DOTYCZĄCE JEDNOSTEK AKREDYTUJĄCYCH W ZAKRESIE AKREDYTACJI WERYFIKATORÓW ETS

#### Artykuł 54

##### Krajowa jednostka akredytująca

1. Zadania związane z akredytacją na mocy niniejszego rozporządzenia wykonują krajowe jednostki akredytujące wyznaczone na podstawie art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.
2. Jeśli państwo członkowskie postanawia, na mocy niniejszego rozporządzenia, dopuścić certyfikację weryfikatorów będących osobami fizycznymi, zadania związane z certyfikacją takich weryfikatorów powierza się organowi krajowemu innemu niż krajowa jednostka akredytująca wyznaczona na podstawie art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.
3. Jeśli państwo członkowskie postanawia skorzystać z możliwości określonej w ust. 2, zapewnia ono, aby właściwy organ krajowy spełniał wymogi niniejszego rozporządzenia, w tym wymogi ustanowione w art. 70, oraz przedstawił wymagane środki dowodowe zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.
4. Krajowa jednostka akredytująca jest członkiem jednostki uznanej na mocy art. 14 wspomnianego rozporządzenia.

5. Krajowej jednostce akredytującej powierza się udzielanie akredytacji w charakterze organu władzy publicznej oraz jest ona formalnie uznawana przez państwo członkowskie, jeśli akredytacji nie udzielają bezpośrednio organy publiczne.

6. Do celów niniejszego rozporządzenia, krajowa jednostka akredytująca wykonuje swoje funkcje zgodnie z wymogami określonymi w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III.

#### Artykuł 55

##### Akredytacja transgraniczna

W przypadku gdy państwo członkowskie uznaje, że ze względów ekonomicznych utrzymywanie krajowej jednostki akredytującej lub wykonywanie usług z zakresu akredytacji w rozumieniu art. 15 dyrektywy 2003/87/WE jest nieuzasadnione lub niewykonalne, korzysta w miarę możliwości z usług krajowej jednostki akredytującej w innym państwie członkowskim

Odnosne państwo członkowskie powiadamia o tym Komisję i pozostałe państwa członkowskie.

#### Artykuł 56

##### Niezależność i bezstronność

1. Krajowa jednostka akredytująca jest zorganizowana w sposób gwarantujący jej pełną niezależność od weryfikatorów, których ocenia, a także bezstronność w prowadzonych przez nią działaniach akredytacyjnych.
2. W związku z tym krajowa jednostka akredytująca nie proponuje i nie zapewnia żadnych działań ani usług realizowanych przez weryfikatorów, a ponadto nie świadczy usług konsultacyjnych na rzecz weryfikatora, nie posiada jego akcji ani nie ma żadnego innego udziału finansowego bądź zarządczego w odniesieniu do weryfikatora.
3. Bez uszczerbku dla art. 54 ust. 2, strukturę, obowiązki i zadania krajowej jednostki akredytującej odróżnia się wyraźnie od struktury, obowiązków i zadań właściwego organu i innych organów krajowych.
4. Krajowa jednostka akredytująca podejmuje wszystkie ostateczne decyzje odnoszące się do akredytacji weryfikatorów.

Krajowa jednostka akredytująca może jednak zlecać podwykonawstwo niektórych działań, z zastrzeżeniem wymogów określonych w normie zharmonizowanej, o której mowa w załączniku III.

*Artykuł 57***Zespół oceniający**

1. Do celów każdej poszczególnej oceny krajowa jednostka akredytująca wyznacza zespół oceniający.

2. Zespół oceniający składa się z asesora wiodącego oraz, w razie konieczności, odpowiedniej liczby asesorów lub ekspertów technicznych na potrzeby określonego zakresu akredytacji.

W skład zespołu oceniającego wchodzi co najmniej jedna osoba dysponująca wiedzą dotyczącą monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych na mocy rozporządzenia (UE) nr 601/2012, które są właściwe dla zakresu akredytacji, a także kompetencjami i wiedzą wymaganymi do oceny działań weryfikacyjnych prowadzonych w takim zakresie w odniesieniu do instalacji lub operatora statku powietrznego, oraz co najmniej jedna osoba dysponująca wiedzą w zakresie stosownych krajowych przepisów i wytycznych.

*Artykuł 58***Wymogi w zakresie kompetencji asesorów**

1. Oceniając weryfikatora, asesor dysponuje kompetencjami niezbędnymi do prowadzenia działań wymaganych na mocy rozdziału IV. W związku z tym asesor:

- a) spełnia wymogi określone w normie zharmonizowanej na mocy rozporządzenia (WE) nr 765/2008, o której mowa w załączniku III;
- b) dysponuje wiedzą w zakresie dyrektywy 2003/87/WE, rozporządzenia (UE) nr 601/2012, niniejszego rozporządzenia, odnośnych norm i innych właściwych przepisów, a także odpowiednich wytycznych;
- c) dysponuje wiedzą w zakresie audytu danych i informacji, o którym mowa w art. 37 ust. 1 lit. b) niniejszego rozporządzenia, uzyskaną w drodze szkoleń, bądź ma dostęp do osoby dysponującej wiedzą i doświadczeniem w zakresie takich danych i informacji.

2. Asesor wiodący spełnia wymogi w zakresie kompetencji, o których mowa w ust. 1, oraz wykazuje kompetencje w zakresie kierowania zespołem oceniającym i ponoszenia odpowiedzialności za przeprowadzenie oceny zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

3. Osoby dokonujące przeglądu wewnętrznego oraz osoby podejmujące decyzje w sprawie udzielenia, rozszerzenia lub odnowienia akredytacji spełniają wymogi w zakresie kompetencji, o których mowa w ust. 1, a także dysponują wiedzą i doświadczeniem wystarczającymi do oceny akredytacji.

*Artykuł 59***Eksperti techniczni**

1. Krajowa jednostka akredytująca może włączać do zespołu oceniającego ekspertów technicznych zapewniających szczegółową wiedzę fachową w danej dziedzinie, niezbędną do wsparcia asesora wiodącego lub asesora w prowadzeniu działań oceniających.

2. Ekspert techniczny dysponuje kompetencjami niezbędnymi do skutecznego wsparcia asesora wiodącego i asesora w dziedzinie, w odniesieniu do której potrzebna jest jego wiedza fachowa. Ponadto ekspert techniczny:

a) dysponuje wiedzą w zakresie dyrektywy 2003/87/WE, rozporządzenia (UE) nr 601/2012, niniejszego rozporządzenia, odnośnych norm i innych właściwych przepisów, a także odpowiednich wytycznych;

b) w wystarczającym stopniu rozumie działania weryfikacyjne.

3. Ekspert techniczny podejmuje się wskazanych zadań pod kierownictwem i na pełną odpowiedzialność asesora wiodącego danego zespołu oceniającego.

*Artykuł 60***Procedury**

Krajowa jednostka akredytująca stosuje się do wymogów ustanowionych na mocy art. 8 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

*Artykuł 61***Skargi**

W przypadku gdy krajowa jednostka akredytująca otrzymuje od właściwego organu, prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego bądź innych zainteresowanych stron skargę dotyczącą weryfikatora, krajowa jednostka akredytująca w rozsądnym terminie:

- a) podejmuje decyzję dotyczącą zasadności skargi;
- b) zapewnia odnośnemu weryfikatorowi możliwość przedstawienia swoich uwag;
- c) podejmuje właściwe działania w związku ze skargą;
- d) prowadzi dokumentację dotyczącą skargi i podjętych czynności; oraz
- e) odpowiada skarżącemu.

*Artykuł 62***Zapisy i dokumentacja**

Krajowa jednostka akredytująca prowadzi rejestry dotyczące każdej osoby zaangażowanej w proces akredytacji. Obejmują one zapisy odnoszące się do właściwych kwalifikacji, szkoleń, doświadczenia, bezstronności i kompetencji, niezbędne do wykazania zgodności z niniejszym rozporządzeniem.

### Artykuł 63

#### Dostęp do informacji i poufność

1. Krajowa jednostka akredytująca regularnie udostępnia publicznie i aktualizuje informacje uzyskane w trakcie działań akredytacyjnych.
2. Zgodnie z art. 8 pkt 4 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 w stosownych przypadkach krajowa jednostka akredytująca stosuje odpowiednie mechanizmy zabezpieczające poufność uzyskanych informacji.

### Artykuł 64

#### Ocena wzajemna

1. Krajowe jednostki akredytujące regularnie poddają się ocenie wzajemnej.

Ocenę wzajemną organizuje jednostka uznana na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

2. Jednostka uznana na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 wdraża właściwe kryteria oceny wzajemnej oraz proces skutecznej i niezależnej oceny wzajemnej, w celu ocenienia czy:

- a) krajowa jednostka akredytująca podlegająca ocenie wzajemnej prowadziła działania akredytacyjne zgodnie z rozdziałem IV;
- b) krajowa jednostka akredytująca podlegająca ocenie wzajemnej spełnia wymogi określone w niniejszym rozdziale.

Kryteria obejmują wymogi w zakresie kompetencji dotyczące osób i zespołów dokonujących oceny wzajemnej właściwe dla systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych ustanowionego dyrektywą 2003/87/WE.

3. Jednostka uznana na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 publikuje wynik oceny wzajemnej krajowej jednostki akredytującej oraz informuje o nim Komisję, krajowe organy odpowiedzialne za krajowe jednostki akredytujące w państwach członkowskich oraz właściwe organy państw członkowskich bądź punkty kontaktowe, o których mowa w art. 69 ust. 2.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, jeśli krajowa jednostka akredytująca z powodzeniem przejdzie ocenę wzajemną zorganizowaną przez jednostkę uznaną na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 przed wejściem niniejszego rozporządzenia w życie, taka krajowa jednostka akredytująca jest zwolniona z wymogu poddania się nowej ocenie wzajemnej po wejściu niniejszego rozporządzenia w życie, jeśli jest w stanie wykazać zgodność z niniejszym rozporządzeniem.

W tym celu krajowa jednostka akredytująca przedkłada wniosek i niezbędną dokumentację jednostce uznanej na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

Jednostka uznana na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 decyduje, czy spełniono warunki udzielenia zwolnienia.

Zwolnienie stosuje się przez okres nie dłuższy niż trzy lata od daty powiadomienia krajowej jednostki akredytującej o decyzji.

5. Organ krajowy, któremu na mocy art. 54 ust. 2 powierzono zadania związane z certyfikacją weryfikatorów będących osobami fizycznymi, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem zapewnia poziom wiarygodności równoważny poziomowi wiarygodności krajowych jednostek akredytujących, które z powodzeniem przeszły ocenę wzajemną.

W tym celu odnośne państwo członkowskie, bezpośrednio po podjęciu decyzji upoważniającego organ krajowy do prowadzenia certyfikacji, przekazuje Komisji i pozostałym państwom członkowskim wszystkie istotne środki dowodowe. Przed przekazaniem przez państwo członkowskie takich środków dowodowych żaden organ krajowy nie wydaje weryfikatorom certyfikatów do celów niniejszego rozporządzenia.

Odnośne państwo członkowskie dokonuje okresowego przeglądu funkcjonowania organu krajowego w celu zapewnienia, aby stale zapewniał wspomniany powyżej poziom wiarygodności oraz informuje o tym Komisję.

### Artykuł 65

#### Działania naprawcze

1. Państwa członkowskie w regularnych odstępach czasu monitorują swoje krajowe jednostki akredytujące w celu zapewnienia, aby stale spełniały wymogi niniejszego rozporządzenia, z uwzględnieniem wyników oceny wzajemnej przeprowadzonej zgodnie z art. 64.

2. Jeśli krajowa jednostka akredytująca nie spełnia wymogów lub nie wywiązuje się z obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu, odnośne państwo członkowskie podejmuje właściwe działania naprawcze lub zapewnia podjęcie takich działań naprawczych oraz informuje o nich Komisję.

### Artykuł 66

#### Wzajemne uznawanie weryfikatorów

1. Państwa członkowskie uznają równoważność usług świadczonych przez krajowe jednostki akredytujące, które pomyślnie przeszły ocenę wzajemną. Państwa członkowskie akceptują certyfikaty akredytacji weryfikatorów akredytowanych przez takie krajowe jednostki akredytujące oraz respektują prawo weryfikatorów do prowadzenia weryfikacji w zakresie ich akredytacji.

2. Jeśli przed dniem 31 grudnia 2014 r. krajowa jednostka akredytująca nie przeszła pełnego procesu oceny wzajemnej, państwa członkowskie akceptują certyfikaty akredytacji weryfikatorów akredytowanych przez taką krajową jednostkę akredytującą pod warunkiem że jednostka uznana na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 rozpoczęła ocenę wzajemną w odniesieniu do takiej krajowej jednostki akredytującej i nie stwierdziła żadnych przypadków nieprzestrzegania niniejszego rozporządzenia przez taką krajową jednostkę akredytującą.

3. Jeśli certyfikację weryfikatorów prowadzi organ krajowy, o którym mowa w art. 54 ust. 2, państwa członkowskie akceptują certyfikaty wydane przez taki organ i respektują prawo certyfikowanych weryfikatorów do prowadzenia weryfikacji w zakresie ich akredytacji.

#### Artykuł 67

### Monitorowanie świadczonych usług

W przypadku stwierdzenia przez państwo członkowskie, w trakcie inspekcji prowadzonej zgodnie z art. 31 ust. 4 dyrektywy 2006/123/WE, że weryfikator nie przestrzega niniejszego rozporządzenia, właściwy organ lub krajowa jednostka akredytująca takiego państwa członkowskiego informuje krajową jednostkę akredytującą, która akredytowała weryfikatora.

Krajowa jednostka akredytująca, która akredytowała weryfikatora traktuje taką informację jako skargę w rozumieniu art. 61 niniejszego rozporządzenia i podejmuje odpowiednie działania oraz przekazuje odpowiedź właściwemu organowi lub krajowej jednostce akredytującej zgodnie z art. 72 ust. 2 akapit drugi niniejszego rozporządzenia.

#### Artykuł 68

### Elektroniczna wymiana danych oraz wykorzystanie systemów automatycznych

1. Państwa członkowskie mogą wymagać od weryfikatorów stosowania formularzy elektronicznych lub określonych formatów plików do celów składania sprawozdań z weryfikacji zgodnie z art. 74 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 601/2012.

2. Standardowe formularze elektroniczne lub specyfikacje formatu plików można udostępniać do celów składania sprawozdań z weryfikacji oraz innych typów komunikacji między prowadzącym instalację, operatorem statku powietrznego, weryfikatorem, właściwym organem a krajową jednostką akredytującą zgodnie z art. 74 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 601/2012.

## ROZDZIAŁ VI

### WYMIANA INFORMACJI

#### Artykuł 69

### Wymiana informacji i punkty kontaktowe

1. Państwa członkowskie ustanawiają efektywną wymianę właściwych informacji i skuteczną współpracę między swoimi krajowymi jednostkami akredytującymi lub, w stosownych przypadkach, organami krajowymi, którym powierzono certyfikację weryfikatorów, a właściwym organem.

2. W przypadku wyznaczenia w państwie członkowskim więcej niż jednego właściwego organu zgodnie z art. 18 dyrektywy 2003/87/WE, państwo członkowskie upoważnia jeden z takich właściwych organów do pełnienia funkcji punktu kontaktowego do wymiany informacji, koordynacji współpracy, o której mowa w ust. 1, oraz działań, o których mowa w niniejszym rozdziale.

#### Artykuł 70

### Program prac akredytacyjnych i sprawozdanie z wykonywanych zadań

1. Do dnia 31 grudnia każdego roku krajowa jednostka akredytująca udostępnia swój program prac akredytacyjnych właściwemu organowi każdego państwa członkowskiego, przy czym taki program zawiera wykaz weryfikatorów akredytowanych przez daną krajową jednostkę akredytującą, którzy zgodnie z art. 76 powiadomili ją o zamiarze prowadzenia weryfikacji w takich państwach członkowskich. W odniesieniu do każdego weryfikatora program prac akredytacyjnych obejmuje co najmniej następujące informacje:

- a) przewidywany czas i miejsce weryfikacji;
- b) informacje o działaniach zaplanowanych przez krajową jednostkę akredytującą w odniesieniu do danego weryfikatora, w szczególności o działaniach w ramach nadzoru i ponownej oceny;
- c) terminy przewidywanych obserwacji, które ma przeprowadzić krajowa jednostka akredytująca w celu oceny weryfikatora, w tym adresy i dane kontaktowe prowadzących instalacje lub operatorów statków powietrznych, u których odbędzie się obserwacja;
- d) informację, czy krajowa jednostka akredytująca wystąpiła o przeprowadzenie działań nadzorczych do krajowej jednostki akredytującej państwa członkowskiego, w którym weryfikator prowadzi weryfikację.

2. Po przedstawieniu programu prac akredytacyjnych zgodnie z ust. 1, właściwy organ przekazuje krajowej jednostce akredytującej wszelkie istotne informacje, w tym dotyczące ewentualnych odnośnych krajowych przepisów lub wytycznych.

3. Do dnia 1 czerwca każdego roku krajowa jednostka akredytująca udostępnia właściwemu organowi sprawozdanie z wykonywanych zadań. W odniesieniu do każdego weryfikatora akredytowanego przez taką krajową jednostkę akredytującą sprawozdanie z wykonywanych zadań obejmuje co najmniej następujące informacje:

- a) szczegółowe informacje o akredytacji weryfikatorów nowo akredytowanych przez krajową jednostkę akredytującą, w tym zakres akredytacji takich weryfikatorów;
- b) wszelkie zmiany w zakresie akredytacji takich weryfikatorów;
- c) podsumowanie wyników działań w ramach nadzoru i ponownej oceny prowadzonych przez krajową jednostkę akredytującą;

- d) podsumowanie wyników przeprowadzonych ocen specjalnych, w tym powody przeprowadzenia takich ocen specjalnych;
- e) informacje o wszelkich skargach na weryfikatora złożonych od czasu ostatniego sprawozdania z wykonywanych zadań oraz o działaniach podjętych przez krajową jednostkę akredytującą.

#### Artykuł 71

##### **Wymiana informacji o środkach administracyjnych**

Jeśli krajowa jednostka akredytująca podjęła w stosunku do weryfikatora środki administracyjne, o których mowa w art. 53, lub jeśli zostanie uchylona decyzja o zawieszeniu akredytacji lub w wyniku apelacji zostanie podjęta decyzja uchylająca decyzję krajowej jednostki akredytującej o podjęciu środków administracyjnych, o których mowa w art. 53, krajowa jednostka akredytująca informuje następujące podmioty:

- a) właściwy organ państwa członkowskiego, w którym weryfikator jest akredytowany;
- b) właściwy organ i krajową jednostkę akredytującą każdego państwa członkowskiego, w którym weryfikator prowadzi weryfikacje.

#### Artykuł 72

##### **Wymiana informacji z właściwym organem**

1. Właściwy organ państwa członkowskiego, w którym weryfikator prowadzi weryfikacje, co roku przekazuje krajowej jednostce akredytującej, która akredytowała danego weryfikatora, co najmniej następujące informacje:

- a) odnośne wyniki z kontroli raportu prowadzącego instalację i operatora statku powietrznego oraz sprawozdań z weryfikacji, w szczególności wszelkie stwierdzone przypadki nieprzestrzegania niniejszego rozporządzenia przez takiego weryfikatora;
- b) wyniki inspekcji przeprowadzonej u prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, jeśli takie wyniki są istotne dla krajowej jednostki akredytującej w odniesieniu do akredytacji weryfikatora i nadzoru nad nim lub jeśli takie wyniki obejmują ewentualne stwierdzone przypadki nieprzestrzegania niniejszego rozporządzenia przez takiego weryfikatora;
- c) wyniki oceny wewnętrznej dokumentacji z weryfikacji takiego weryfikatora, jeśli właściwy organ ocenił wewnętrzną dokumentację z weryfikacji zgodnie z art. 26 ust. 3;
- d) skargi dotyczące takiego weryfikatora otrzymane przez właściwy organ.

2. Jeśli informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają dowody, że właściwy organ stwierdził nieprzestrzeganie niniejszego rozporządzenia przez weryfikatora, krajowa jednostka akredytująca uznaje przekazaną jej o tym informację za skargę właściwego organu dotyczącą takiego weryfikatora w rozumieniu art. 61.

Krajowa jednostka akredytująca podejmuje właściwe działania w celu rozpatrzenia takiej informacji i udziela odpowiedzi właściwemu organowi w ciągu trzech miesięcy od otrzymania informacji. Odpowiadając właściwemu organowi, krajowa jednostka akredytująca informuje go o podjętych działaniach i, w stosownych przypadkach, o środkach administracyjnych podjętych w stosunku do weryfikatora.

#### Artykuł 73

##### **Wymiana informacji o nadzorze**

1. Jeśli do krajowej jednostki akredytującej państwa członkowskiego, w którym weryfikator prowadzi weryfikacje zwrócono się, zgodnie z art. 49 ust. 5, o przeprowadzenie działań nadzorczych, krajowa jednostka akredytująca zgłasza swoje ustalenia krajowej jednostce akredytującej, która akredytowała weryfikatora, o ile obie krajowe jednostki akredytujące nie uzgodniły inaczej.

2. Krajowa jednostka akredytująca, która akredytowała weryfikatora uwzględnia ustalenia, o których mowa w ust. 1, oceniając, czy weryfikator spełnia wymogi niniejszego rozporządzenia.

3. Jeśli ustalenia, o których mowa w ust. 1, zawierają dowody, że weryfikator nie przestrzega niniejszego rozporządzenia, krajowa jednostka akredytująca, która akredytowała weryfikatora podejmuje właściwe działania zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz informuje krajową jednostkę akredytującą, która prowadziła działania nadzorcze, o:

- a) działaniach podjętych przez krajową jednostkę akredytującą, która akredytowała weryfikatora;
- b) w stosownych przypadkach, o działaniach podjętych przez weryfikatora w związku z ustaleniami;
- c) w stosownych przypadkach, o środkach administracyjnych podjętych w stosunku do weryfikatora.

#### Artykuł 74

##### **Wymiana informacji z państwem członkowskim, w którym ma siedzibę weryfikator**

Jeśli akredytacji udzieliła weryfikatorowi krajowa jednostka akredytująca w innym państwie członkowskim niż państwo członkowskie, w którym ma siedzibę weryfikator, program prac akredytacyjnych, sprawozdanie z wykonywanych zadań, o którym mowa w art. 70, oraz informacje, o których mowa w art. 71, przekazuje się również właściwemu organowi państwa członkowskiego, w którym weryfikator ma siedzibę.

## Artykuł 75

**Bazy danych akredytowanych weryfikatorów**

1. Krajowe jednostki akredytujące lub, w stosownych przypadkach, krajowe organy, o których mowa w art. 54 ust. 2, ustanawiają i prowadzą bazę danych oraz umożliwiają dostęp do niej innym krajowym jednostkom akredytującym, organom krajowym, weryfikatorom, prowadzącym instalacje, operatorom statków powietrznych i właściwym organom.

Jednostka uznana na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 umożliwia dostęp do baz danych i harmonizuje jego zasady w celu zapewnienia skutecznej i racjonalnej pod względem kosztów komunikacji między krajowymi jednostkami akredytującymi, organami krajowymi, weryfikatorami, prowadzącymi instalacje, operatorami statków powietrznych i właściwymi organami, a także może połączyć takie bazy danych w jedną scentralizowaną bazę danych.

2. Baza danych, o której mowa w ust. 1, zawiera co najmniej następujące informacje:

- a) nazwę i adres każdego weryfikatora akredytowanego przez krajową jednostkę akredytującą;
- b) państwa członkowskie, w których weryfikator prowadzi weryfikację;
- c) zakres akredytacji każdego weryfikatora;
- d) datę udzielenia akredytacji oraz datę wygaśnięcia akredytacji;
- e) ewentualne informacje o środkach administracyjnych podjętych w stosunku do weryfikatora.

Informacje te są publicznie dostępne.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 21 czerwca 2012 r.

## Artykuł 76

**Przekazywanie informacji przez weryfikatorów**

1. W celu umożliwienia krajowej jednostce akredytującej sporządzenia programu prac akredytacyjnych i sprawozdania z wykonywanych zadań, o których mowa w art. 70, do dnia 15 listopada każdego roku weryfikator przesyła krajowej jednostce akredytującej, która akredytowała takiego weryfikatora, następujące informacje:

- a) planowany czas i miejsce weryfikacji, które weryfikator planuje przeprowadzić;
- b) adresy i dane kontaktowe prowadzących instalacje lub operatorów statków powietrznych, których raporty na temat wielkości emisji bądź dotyczące tonokilometrów podlegają weryfikacji z jego strony.

2. Jeśli w informacjach, o których mowa w ust. 1, nastąpiły zmiany, weryfikator zgłasza takie zmiany krajowej jednostce akredytującej w uzgodnionych z nią ramach czasowych.

## ROZDZIAŁ VII

**PRZEPISY KOŃCOWE**

## Artykuł 77

**Przepisy przejściowe**

Dane dotyczące emisji mających miejsce przed dniem 1 stycznia 2013 r. oraz, w stosownych przypadkach, dane dotyczące działalności prowadzonej przed tym terminem weryfikuje się zgodnie z wymogami określonymi w decyzji 2007/589/WE <sup>(1)</sup>.

## Artykuł 78

**Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2013 r.

W imieniu Komisji

José Manuel BARROSO

Przewodniczący

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 229 z 31.8.2007, s. 1.

## ZAŁĄCZNIK I

## Zakres akredytacji weryfikatorów

Zakres akredytacji weryfikatorów wskazuje się w certyfikacie akredytacji, stosując poniższe rodzaje działań zgodnie z załącznikiem I do dyrektywy 2003/87/WE oraz inne rodzaje działań zgodnie z art. 10a i 24 dyrektywy 2003/87/WE. Wspomniane przepisy w takim samym stopniu stosuje się do weryfikatorów certyfikowanych przez organ krajowy zgodnie z art. 54 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

Rodzaj działania nr	Zakresy akredytacji
1a	Spalanie paliw w instalacjach, jeśli używa się tylko znormalizowanych paliw handlowych zdefiniowanych w rozporządzeniu (UE) nr 601/2012 lub jeśli w instalacjach kategorii A lub B używa się gazu ziemnego.
1b	Spalanie paliw w instalacjach, bez ograniczeń
2	Rafinowanie olejów mineralnych
3	— Produkcja koksu — Instalacje prażenia lub spiekania rud metali (łącznie z rudą siarczkową), w tym grudkowania — Produkcja surówki odlewniczej lub stali (wytop pierwotny lub wtórny), w tym odlewanie ciągłe
4	— Produkcja lub obróbka metali żelaznych (w tym stopów żelaznych) — Produkcja wtórnego aluminium — Produkcja lub obróbka metali nieżelaznych, w tym produkcja stopów
5	Produkcja pierwotnego aluminium (emisje CO <sub>2</sub> i PFC)
6	— Produkcja klinkieru cementowego — Produkcja wapna lub kalcynacja dolomitu bądź magnezytu — Produkcja szkła, w tym włókna szklanego — Produkcja wyrobów ceramicznych przez wypalanie — Produkcja materiałów izolacyjnych z wełny mineralnej — Osuszanie lub kalcynacja gipsu bądź produkcja płyt gipsowo-kartonowych i innych wyrobów gipsowych
7	— Produkcja pulpy drzewnej lub innych materiałów włóknistych — Produkcja papieru lub tektury
8	— Produkcja sadzy — Produkcja amoniaku — Produkcja chemikaliów organicznych luzem poprzez krakowanie, reformowanie, częściowe lub pełne utlenianie albo przez podobne procesy — Produkcja wodoru (H <sub>2</sub> ) i gazu do syntezy poprzez reformowanie lub częściowe utlenianie — Produkcja węgla sodowego (Na <sub>2</sub> CO <sub>3</sub> ) oraz wodorowęglanu sodu (NaHCO <sub>3</sub> )
9	— Produkcja kwasu azotowego (emisje CO <sub>2</sub> i N <sub>2</sub> O) — Produkcja kwasu adypinowego (emisje CO <sub>2</sub> i N <sub>2</sub> O) — Produkcja gliksalu i kwasu gliksalowego (emisje CO <sub>2</sub> i N <sub>2</sub> O) — Produkcja kaprolaktamu
10	— Wychwytywanie gazów cieplarnianych z instalacji objętych dyrektywą 2003/87/WE do celów transportu i geologicznego składowania na składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE — Transport gazów cieplarnianych rurociągami w celu geologicznego składowania na składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE
11	Geologiczne składowanie gazów cieplarnianych na składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE
12	Lotnictwo (dane dotyczące emisji i tonokilometrów)

Rodzaj działania nr	Zakresy akredytacji
98	Inne działania zgodnie z art. 10a dyrektywy 2003/87/WE
99	Inne działania, włączone przez państwo członkowskie na mocy art. 24 dyrektywy 2003/87/WE, określone szczegółowo w certyfikacie akredytacji

## ZAŁĄCZNIK II

### Wymogi dotyczące weryfikatorów

W odniesieniu do wymogów dotyczących weryfikatorów stosuje się, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 765/2008, normę zharmonizowaną w zakresie wymagań dla jednostek prowadzących walidację i weryfikację emisji gazów cieplarnianych do wykorzystania w akredytacji lub innych formach uznawania. Ponadto stosuje się następujące procedury, procesy i mechanizmy, o których mowa w art. 40 ust. 1:

- a) proces i politykę komunikacji z prowadzącym instalację lub operatorem statku powietrznego oraz z innymi zainteresowanymi stronami;
- b) odpowiednie mechanizmy zabezpieczające poufność uzyskiwanych informacji;
- c) proces rozpatrywania odwołań;
- d) proces rozpatrywania skarg (w tym orientacyjną skalę czasową);
- e) proces sporządzania zmienionego sprawozdania z weryfikacji w przypadku stwierdzenia błędu w sprawozdaniu z weryfikacji bądź w raporcie prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego po przekazaniu przez weryfikatora sprawozdania z weryfikacji prowadzącemu instalację lub operatorowi statku powietrznego do dalszego przedłożenia właściwemu organowi;
- f) procedurę lub proces zlecania działań weryfikacyjnych innym organizacjom.

## ZAŁĄCZNIK III

### Minimalne wymogi w zakresie procesu akredytacji i wymogi dotyczące jednostek akredytujących

W odniesieniu do minimalnych wymogów w zakresie akredytacji oraz wymogów dotyczących jednostek akredytujących stosuje się, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 765/2008, normę zharmonizowaną w zakresie wymagań ogólnych dla jednostek akredytujących prowadzących akredytację jednostek oceniających zgodność.